

Brez žičnic ni turizma! To slišimo na vsakem koraku, ke se pogovarjamo z ljubitelji gora in smučanja.

Na Gorenjskem za sedaj, razen že dotrajane žičnice v Kranjski gori, podobnih naprav še nimamo. Vendar že pred leti je pobuda za to, da bi jih dobili, rodila nekaj uspeha. Začeli smo graditi žičnico na Vitranc. Letos spomladi pa nas je prijetno presenetila vest, da bomo morda že letos imeli

tudi žičnico na Krvave, medtem ko je žičnica na Komno zgolj še projekt.

Da bi seznanili naše bralce s tem, ali bo mož že letos v hribe ali na smučanje z žičnicami, smo povprašali vrsto turističnih organizacij.

Zvedeli smo:

Žičnica na Vitranc, kot zadržuje ing. Suhač, bo dograjena končno letos oktobra. S tem bo Kranjska gora prav gotovo precej pridobila na svoji turistični mikavnosti.

Glede žičnice na Krvave pa smo zve-

deli, da so investicijska sredstva sicer zagotovljena, menijo se pa le še o tem, ali ne bi bila raje investitor Gorenjska turistična podzveza in ne »SAP«.

Dokončno to še ni rešeno. Torej: če bo vreme količkaj naklonjeno graditeljem, bosta letos v pozni jeseni stekli tako težko pričakovani žičnici na Vitranc in seveda tudi na Krvave.

Turistom — ki si čedalje bolj žele ugodja — se torej obetajo boljši časi.

Kdor zgodaj vstaja...

Smo pravzaprav na vrhuncu letošnje turistične sezone in malce čudno zglada, da govorimo že o pripravah za prihodnje leto.

To zglada morda čudno le zato, ker vse kaže, da smo se to pot prvič resneje lotili teh priprav in to pravočasno. Ze vrsto let ugotavljamo namreč, da je treba zlasti inozemske potovalne agencije dovolj zgodaj opozoriti in seznaniti s cenami v naših hotelskih obratih, kajti prav te inozemske ustanove že ob koncu leta pripravljajo vse potrebno za nastopajočo turistično sezono.

V prvi vrsti gre tu za cene. Le-te bodo letos za inozemske interese objavljene v posebnem prospektu že konec avgusta, vzporedno s tem pa gostinske organizacije tudi niso zanemarile domačih gostov, saj bo podoben cenik zanje sestavljen že septembra.

Vsakoogar bodo prav gotovo zanimala cene, njihova višina...

Za inozemske goste bodo cene ostale nekako na isti ravni, le

tu in tam jih bo katero izmed podjetij nekoliko znižalo. Za inozemske goste je v prvi vrsti interesanten Bled in Bohinj. Hotel »Toplice« bo nudil penzion inozemcem prihodnje leto v višini 1900 do 2300 dinarjev, »Parik hotel« 900 do 1500, prav tako »Jelovica«, v hotelu »Krim« pa bo cena penzionu 1050 do 1300 dinarjev. V Bohinju — v hotelu »Zlatorog« bodo inozemci lahko preživeli penzion za 750 do 1100 dinarjev, v hotelu »Pod voglom« za 800 do 1250, v hotelu »Jezero« pa za 750 do 1100 dinarjev. Hotel »Erika« v Kranjski gori pa bo nudil penzion za 900 do 990 dinarjev.

Tudi domačim gostom lahko povemo razveseljivo novico: cene zanje bodo sicer v sezoni le za spoznanje nižje od letošnjih, občutneje pa bodo znižane v predsezoni in po njej. Nekatera podjetja sicer niso še pravilno došla znižanja cen izven sezone in so jih le malenkostno znižala. Blejska gostinska podjetja pa so šla po pravilni poti. Cene svojih storitev so v tem času znižala za 35 do 50%.

Mimo tega bodo posamezni gostinski obrati in podjetja nudili grupam še posebne popuste, seveda na podlagi individualnih pogodb.

Sprijazniti se zgolj z dejstvom, da so cene hotelskih storitev pravočasno objavljene, seveda ne bi bilo umestno. Zato je treba usmeriti iniciativno gostinskih delavcev v to, da začno prodajati svoje storitve po teh utrjenih cenah in ne čakati na miloščno inozemskih potovalnih uradov. Se pravi, ni treba čakati na to, za kakšne cene penzionov bodo inozemci nudili gostincem svoje turiste.

Turistična podzveza je pravilno ocenila potrebo po širši in temeljitejši turistični propagandi. Ze oktobra meseca bo izšel bogat prospekt Bleda in okolice. Sedaj pa je naloga posameznih gostinskih obratov ozroma hotelov, da ta glavni prospekt dopolnijo še s skromnejšim, lastnim prospektom, iz katerega bodo razvidne posebnosti vsakega turističnega objekta.

Ko se človek pogovarja z inozemskimi turisti, mu le-ti največkrat povedo, da je hrana v naših lokalih zelo obilna, vendar še ne dovolj raznolika. Tudi zoper potrebo, vsaj letos, ni bilo slišati bistvenjših pripomb. Zato ne bi bilo napak, če bi gostinska podjetja morda malce razmislila o hrani, ki jo nudijo inozemskim interesantom in morda o tem, ali se ne bi dalo s količinsko manjšimi porcijami znižati tudi ceno celotnemu dnevnu penzionu. To je sicer le stvar za premislek, kajti napak bi bilo zaleteti se in morda poslabšati prehrano na račun cen, kar bi seveda rodilo povsem nasprotno posledice. A.

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ŠT. 65 — CENA DIN 10.—

Kranj, dne 23. avgusta 1957

PLENUM OBČINSKEGA ODBORA SZDL KRANJ

Oktobra bomo volili LJUDSKE ODBORE

Torkov plenum Občinskega odbora SZDL Kranj je razpravljal o pripravah za volitve ljudskih odborov, ki bodo bržkone zadnjo letošnjo oktobrsko nedeljo. Predsednik ObLO Kranj, tov. Vinko Hafner je na plenumu uvodoma poudaril, da bo to eden najpomembnejših notranje političnih dogodkov v zadnjih letih. Po petih letih bomo namreč spet volili ljudske odbore, ki jim je bil mandat v tem času zaradi reorganizacije ljudskih odborov dvakrat podaljšan. Hkrati so to prve volitve ljudskih odborov, odkar smo uvedli sedanji komunalni sistem. Nove ljudske odbore bomo volili za 4 leta. Od dobrega poteka volitev in ustrezne izbire odbornikov je mnogo odvisno to, kako bodo občine delale in kako bodo volilci z njimi zadovoljni.

Pri teh volitvah sta zlasti pomembni dve novosti, ki ju je uvedel pred meseci sprejeti zakon o volitvah ljudskih odborov. Prva je ta, da bomo v vseh občinah volili razen občinskih zborov tudi zbere proizvajalcev, ki so bili doslej le v okrajih, republikah in zvezi. Druga novost pa je v tem, da okrajnih odbornikov ne bomo več volili volilci neposredno, temveč jih bodo volili občinski ljudski odbori iz vrst svojih odbornikov.

Predvidevajo, da bo štel novi občinski ljudski odbor Kranj 80 odbornikov, oziroma po 40 v vsakem svojem domu. V občinskem zboru bo torej po 1 odbornik na skoraj 1000 prebivalcev ali na 650 volivcev. V občinskem zboru proizvajalcev pa bo pri nekaj več kot 12.000 zaposlenih v občini po 1 odbornik približno na vsakih 330 zaposlenih.

Področje novih volilnih enot v občini naj bi se praviloma ujemalo z zaokroženimi področji naselij, oziroma s področji zborov volivcev (v vseh primerih pa ni bilo moč najti take rešitve). To je zelo pomembno, ker vpliva na uspešnost zborov volivcev in krepil odgovornost odbornikov do volivcev. V vsaki volilni enoti bomo volili praviloma po 1 odbornika; izjeme bodo nujne le v nekaterih večjih volilnih enotah, kjer bomo volili po dva ali celo tri odbornike (n. pr. v volilni enoti Kranj-center, Stražišče itd.). Vseh volilnih enot, ki bodo

— po teritorialnem načelu — volile odbornike v občinski zbor, bo v kranjski občini 32.

Težavnejša je ustrezna razdelitev gospodarskih organizacij v volilne enote, ki volijo odbornike v občinski zbor proizvajalcev. O tem je tekla razprava tudi na plenumu. Tu gre za odločitve, ali naj se združijo gospodarske organizacije v volilne enote po sorodnih strokah (kar tudi ni moč dosledno upoštevati) ali pa po gospodarskih področjih (industrija, obrt itd.). Ker sme biti izvoljenih v vsaki tej volilni enoti največ po 5 odbornikov, bodo v »Iskri« (8 odbornikov) in »Tiskanini« (6 odbornikov) po 2 volilni enoti. Kmetje, vključeni v zadrugah, in kolektivni kmetijskih posestev bodo v vsaki izmed obeh volilnih enot (ena na levem drugo na desnem bregu Save) izvolili v zbor proizvajalcev po 1 odbornika.

Volitve bodo razpisane v bližnjih dneh, zbori volivcev v občini pa se bodo sestali predvidoma v drugi polovici septembra. Ti zbori volivcev, ki bodo izbirali kandidate, bodo sklepni le, če se jih bo udeležilo 10% tamkajšnjih volivcev. Iz prakse dosedanjih zborov volivcev vemo, da je moč tolikšno udeležbo doseči le s temeljito aktivnostjo političnih organizacij, ki zato ne smejo oklevati z delom.

Ena bistvenih stvari volitev je seveda izbira kandidatov, saj bo od kvalitete novih odbornikov odvisno, kako uspešno bo lahko delal občinski ljudski odbor, hkrati pa tudi okrajni ljudski odbor, ki bo sestavljen iz vrst občinskih odbornikov. Zato se bomo odločali za ljudi, ki so s srcem za razvoj naše družbene poti, ki uživajo pri volitvah ugled in ki bodo kos odborniškim nalogam. Pri izbiri kandidatov za odbornike občinskega zbora proizvajalcev pa bo treba še posebej paziti na ustrezen socialni sestav kandidatov, ki naj bi jih izbirali predvsem iz vrst delavcev, ki že delajo v organih delavskega samoupravljanja; to bo pomagalo okrepi tudi stike med ljudskim odborom in organi samoupravljanja v podjetjih, kar bo v nadaljnjem izpopolnjevanju komunalnega sistema zelo važno. Z.

Otroci padlih borcev se na TABORJENJU SPOZNAVAJO MED SEBOJ

Polotok Verudica je bil nekdanj vojaško oporišče. Preraščen je z grmičevjem in borovim drevjem in na polotoku je do letošnjega leta živel le svetilničar. Glavni odbor ZB Slovenije je letos sklenil, da bodo otroci padlih borcev taborili ločeno od ostalih tabornikov in tako so na polotok Verudica prišli taboriti tudi otroci padlih borcev iz Kranja. Okrajni odbor ZB Kranj je že spomladi postavil novo leseno barako, v kateri imajo kuhinjo in skladišče, med drevjem in grmičjem pa so postavili kakih 40 šotorov. Okrajni odbor ZB Kranj je prispeval preko 4 milijone dinarjev za ureditev in opremo. Na taborjenju so se izmenjale že 4 izmene. Skupno bo taborilo letos 500 otrok padlih borcev z Gorenjske.

Zivljenje v taboru je dobro pripravljeno, kajti Okrajni odbor ZB hoče doseči, da bi se otroci padlih borcev zblížali in spoznali med seboj. Vodstvo tabora skrbi tudi za kulturno in splošno razvedrilo tabornikov. Tretja skupina, ki se je v soboto vrnila na Gorenjsko, si je pred odhodom ogledala vojaško letališče v Puli, kjer so jim piloti vojnega letalstva pokazali reaktivna letala. Ogledali so si tudi ladjedelnico v Puli, puljski festival, razstavo Moše Pijada in stalno razstavo JLA. Nepozaben vtis pa je na otroke napravil skupni izlet na ladjo »Galeb«. Prijazni mornarji so jim razkazali vso ladjo, kakor tudi sobo maršala Tita.

Občinski odbor v Puli je obljubil, da bodo na polotok napeljali električno napeljavo in uredili kuhinjo v eni izmed starih vojaških trdnjav. —an

V SLIKI IN BESEDI NA POSTAJI V KRANJU

Vrvež na kranjski železniški postaji je zlasti živahen ob urah, ko prihajajo in odhajajo vlaki, s katerimi se vozijo delavci kranjskih tovarn. Naš fotoreporter je ujel nekaj zanimivih posnetkov ob vlaku, ki prihaja v Kranj ob štirih popoldne.

naš razgovor

„Ljudski odbornik naj bo široko razgledan“

»Halo, je tam »Iskra«? Bi lahko govorila s tovarniškim Zavrlom?«

»Tako.«
Telefon je pozvonil v orodjarni in v naslednjih minutah sva se z Alojzom Zavrlom, ki je že nekaj let odbornik kranjske občine, domenila za kratek razgovor popoldne.

Zanimalo me je predvsem, kaj meni o delu ljudskega odbora in njegovi povezavi z organi družbenega upravljanja. Takole je pripovedoval:

»Nasploh je bilo delo ljudskega odbora zadovoljivo, vendar bom skušal tokrat omeniti tudi nekatere pomanjkljivosti. Tako se na primer odborniki povečini še vedno zanimajo le za svoje delovno področje (nekateri samo za industrijo, drugi za kmetijstvo, zdravstvo itd.), medtem ko ostale prav tako važne zadeve le malo ali nič ne poznajo. To se občuti tudi v razpravah. Običajno se oglašajo vedno isti tovariši, ostali pa potem samo glasujejo. Marsikdo prav zaradi tega ne upa spregovoriti, ker s stvarjo ni seznanjen. Seveda, potem tudi sklepi niso vedno pravilni. Prepričan sem, da bi članom ljudskega odbora lahko posredovali po-

trebno znanje in informacije na podoben način, kot je izobraževala člane svojega kolektiva delavska šola v »Iskri«. Odbornike bi morali sklicati skupaj vsaj pred sprejemanjem družbenega plana, da bi jim nekdo vso problematiko občine poljudno razložil. Kdaj pa kdaj naj bi si odborniki ogledali tudi kako tovarno, se pogovarjali s člani delavskih svetov in upravnih odborov, saj marsikdo s podeželja tovarne znotraj sploh še ni videl.

»Kaj menite o sodelovanju ljudskega odbora s posameznimi sveti?«

»Delo ljudskega odbora in svetov je še preveč ločeno. Prav zaradi tega se dogaja, da si svet za neko stvar prizadeva, sprejme sklepe, ljudski odbor pa mu ne nudi pri tem prav nobene podpore. Večina svetov res ne dela dobro, za kar lahko naštejemo več vzrokov. Delo otežkoča marsikdaj pomanjkanje uslužbencev v upravi, nepravilna izbira članov in stalne spremembe v članstvu. Ne bi bilo slabo, če bi vse odbornike, člane svetov in upravnih odborov raznih ustanov anketirali, da bi zvedeli, na katerem področju jih delo najbolj zanima.« —cy

TE DNI PO SVETU

△ Na zahtevo 11 arabskih dežel se je v torek popoldne sestel Varnostni svet, da bi razpravljali o britanskem napadu na suvereno in zakonito oblast v Omanu. Britanski delegat v OZN Pearson Dickson se je upri vključiti omanškega vprašanja v dnevni red Varnostnega sveta. Prebral je tudi pismo muskatskega sultana, s katerim poziva Veliko Britanijo na pomoč. — Na večer ni seji je Varnostni svet OZN zavrnil predlog 11 arabskih dežel, da bi razpravljali o britanskem napadu na Oman.

△ Na slavnostni seji Vsesvetnega centralnega sveta sovjetskih sindikatov, ki je bila v sredo v Moskvi ob proslavi 50-letnice te velike organizacije, je med drugimi gosti iz tujine govoril tudi predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj. V svojem govoru je v imenu delavskega razreda in Zveze sindikatov Jugoslavije pozdravil sovjetske sindikate in med drugim poudaril, da si bodo jugoslovanski sindikati tudi v prihodnje prizadevali čim bolj razviti sodelovanje s sovjetskimi sindikati.

△ Na sestanku z novinarji je predsednik Eisenhower v sredo obravnaval tudi razorožitvena pogajanja. Duiles, ki je bil pooblaščen za razgovore o tem vprašanju, je naročil ameriški delegaciji v Londonu, da privoli v sporazum o prekinitvi jedrskih poskusnih eksplozij za dobo dveh let, če Sovjetska zveza sprejme stališče ZDA, da je treba v tem času začeti resna prizadevanja za splošno opustitev proizvodnje jedrskega gradiva v vojne namene in če privoli tudi v nadzorstveni sistem, ki naj bi zagotovil te sporazume. Eisenhower je menil, da bo Sovjetska zveza sprejela te predloge v celoti. — Sovjetski delegat Valerijan Zorin je že na današnji seji odbora v glavnem odgovoril na zahodne predloge. Ugotovil je pozitivno plat predlogov o dveh letnem roku za opustitev jedrskih poskusov, pripomnil pa je, da še vedno ni odstranjena glavna ovira, ki tiči v vztrajanju zahodnih sil, da se doseže sporazum o delni razorožitvi, še preden bi opustili jedrske eksplozije. Na zahodne predloge bo dokončno odgovoril, čim jih bo vlada SZ proučila.

△ Na poskusnem področju Maralingi v Avstraliji bo 12. septembra letos, če bo vreme ugodno, eksplodirala prva jedrska bomba iz serije britanskih atomskih poskusov. Eksploziji bo prisostvovalo nad 200 strokovnjakov.

△ V sredo je prispela v Bukarešto delegacija LMI, ki zdaj vrača obisk delegacije romunske mladine, ki je obiskala Jugoslavijo meseca maja. Jugoslovanski gostje se bodo mudili v Romuniji 10 dni.

△ Pri obmejnem kraju Horgos so v sredo popoldne repatriirali 40 madžarskih beguncev. Razen 22 odraslih je v skupini tudi 18 mladoletnih, ki so izrazili željo, da bi se vrnili k staršem na Madžarsko.

△ Skupine francoskih tehnikov in gasilcev si še vedno prizadevajo, da bi pogasile veliki požar na petrolejskih poljih v Severni Sahari. Na največjem najdišču petroleja v Sahari pri Edjeli je izbruhnil požar že 7. avgusta, vendar so vsi poskusi, da bi požar pogasili, ostali brezuspešni. Kljub temu, da osvoobodilno alžirsko gibanje trdi, da so požar zanetili uporniki kot »pozorilo francoskim in tujim imperialistom, naj ne segajo po naravnih bogastvih, ki pripadajo alžirskemu narodu,« francoske oblasti niso objavile, kako je požar nastal.

△ Kakor poročajo, zahteva egiptvska uprava Sueskega prekopa od Francije povračilo škode, prizadejane med napadom na Egipt v znesku 2,1 milijona funtov.

LJUDJE IN DOGODKI

GLAS IZ TOKIA

Nad 4000 delegatov iz 25 dežel vseh petih celin in predstavnikov 10 mednarodnih organizacij so se zbrali v japonski prestolnici od 6. do 16. avgusta na svetovni konferenci proti atomski in vodikovi bombi in za razorožitve.

Glavni cilj konference: okrepiti napore po vsem svetu za prepoved uporabe in poskusov z jedrskim orožjem.

Rezultat konference: soglasje vseh navzočih delegatov, izraženo v treh resolucijah.

Ceprav zahteve obrambnih delegatov niso nekaj »novega«, so pomembne prav zato, ker se pridružujejo množičnemu protestu večine svetovnega javnega mnenja proti samorilski tekmi in jedrskemu oboroževanju. Glavna resolucija poudarja soglasnost doseženo na konferenci ne glede na »razlike in družbenih sistemih, ideoloških prepričanjih in veroizpovedih«.

Res je le malokatero vprašanje po vojni sprožilo tako enoten in tako silen plaz javnega mnenja, prekoračilo vse državne meje, prodrlo blokovske »zaves« in premostilo prepade hladne vojne. Nevarnost morebitne nuklearne vojne ogroža ves svet; ljudje vseh dežel so zato združujejo in nagonski želji po samobrambi in v razumnem prepričanju, da je treba ohraniti mir in uveljaviti sožitje v svetu.

Tokio ni bil zgolj po naključju izbran za pozorišče svetovne protiatomske konference. Japonska je dežela, ki je prva — in doslej na srečo edina — postala žrtev atomskega napada. Hirošima in Nagasaki nista samo imeni dveh japonskih mest, ki sta

edini doslej doživeli atomski napad, ampak tudi simbola grozeče nevarnosti pred splošno človeško katastrofo, ki se ji samo zdravi razum vsega človeštva lahko uspešno postavi po robu.

Pretrpetljivo so zato delovale žive priče atomske nevarnosti na svetovni konferenci — navzoči predstavniki žrtev bomb in Hirošime in Nagasaki.

V senci tako očitnih grozljivih dejstev jedrske nevarnosti zahteve konference niso niti nerealne niti pretirane.

Glavna resolucija svetovne konference v Tokiu terja med drugim:

— da velesile sklenejo sporazum o nemudni in brezpogojni prepovedi nuklearnih poskusov; — prepoved proizvodnje, kopičenja zalog in uporabe jedrskega orožja;

— splošno razorožitev; če pa ta še ni mogoča, potem sporazum o delni razorožitvi;

Resolucija nasprotuje vzpostavljanju in razširjanju vojaških, zlasti nuklearnih oporišč in ugotavlja, da bi istočasno odstranitev vseh vojaških blokov, opustitev vojaških oporišč in umik čet s tujih ozemelj zmanjšala nevarnost pred jedrsko vojno. To je pomembna zahteva, ki korenito posega v glavni živec sedanje mednarodne napetosti.

Delegati na tokijski konferenci so bili tudi mnenja, da atomske sile ne bi smele odstopati jedrskega orožja drugim državam.

Konferenca se je za uresničanje teh zahtev obrnila predvsem na Združene narode in na svetovno javnost v dveh posebnih resolucijah. Delegati so bili mnenja, da ni treba ostati samo

pri besedah, ampak da mora ves svet s oprijemljivimi dejanji in določnimi zahtevami terjati prenehanje nesmislene oboroževalne tekme in prepoved strahotnega nuklearnega orožja. V ta namen naj bi organizirali posebne enotne nacionalne akcije po vseh deželah skupne mednarodne akcije.

Videti je, da slla svetovnega javnega mnenja in ogorčeni protest proti nadaljevanju atomske oboroževanja postaja čedalje močnejša materialna sila in važen politični činitelj, s karim morajo računati tudi tisti, ki se »igrajo« z atomskim orožjem. Svetovna konferenca v Tokiu proti atomskim in vodikovim bombam je to zelo zgovorno dokazala.

To je hkrati tudi eno resnih svaril petim velesilam v Londonu, ki v razorožitvenem pododboru s polževo brziho rešujejo svetovni problem št. 1. Razprava o razorožitvi prehaja danes v takšno fazo, ko vsa znamenja kažejo, da je sporazum — vsaj delni — možen in tudi nujen. Vsako zavlačevanje je zato koncesija starim blokovskim idejam in želji po nadaljevanju hladne vojne in mednarodne napetosti. Svet pa želi videti dokaze resnične dobre volje in iskrene želje, da bi s sporazumom o razorožitvi pomagali ohraniti mir v svetu.

Kažipot iz Tokia usmerja svet na pot miru, sodelovanja in sožitja. Treba ji bo slediti ali pa zaiti na brezpotja, polna prepado, neslutnih nevarnosti in nepojmljivih grozot.

MARTIN TOMAZIČ

naša kronika

DVOJE OBISKOV V KRANJU

Preteklo nedeljo je obiskal kranjsko občino član vodstva Socialistične stranke Braziliije dr. Febus Gihovate v spremstvu dr. Jožeta Potrča. Brazilijski gost se je s predsednikom občine Vinkom Hafnerjem in direktorjem Zdravstvenega doma dr. Ivanom Cofom dalj časa razgovarjal o organizaciji in problemih komunite ter zdravstvene in socialne službe. Dan preje pa je obiskal Institut za tuberkulozo na Golniku.

V torek 20. t. m. dopoldan pa je obiskala občino Kranj skupina poljskih partijskih funkcionarjev, ki so te dni mudri v Sloveniji. V skupini je več vidnih poljskih partijskih delavcev, članov Centralnega komiteja in sekretarjev vojskopskih komitejev Združene delavske partije Poljske. Gostje so se podrobno zanimali za delo občine in za razne gospodarske in družbene probleme. Iz Kranja so se poljski gostje vrnili na Bled.

LJUBNO PRAZNUJE

Krajevni odbor Ljubno bo 24. avgusta 1967 slavil svoj IV. krajevni praznik v spomin na žrtve fašističnega nasilja.

Dne 24. avgusta 1941 je padlo pod krogliami fašističnih nasilnikov pet domačinov, ki so bili obnem med prvimi talci na Gorenjskem.

Toda s tem krvavi prispevek za svobodo še ni bil končan, saj je na spomeniku padlim žrtvam na pokopališču izklesanih 36 imen domačinov, med njimi najmlajša, komaj šestnajstletni talec Slavko Krivic in prav tako mladi kurir partizan Anton Negro.

Da bi bilo praznovanje čim slovesnejše, je krajevni odbor skupno z množičnimi organizacijami in društvi sestavil program. Praznovanje se je začelo 23. avgusta s slavnostno sejo krajevnega odbora. Dne 24. avgusta bo kulturni spored v domu Partizana ob sodelovanju množičnih organizacij in društev. Za zaključek bodo v nedeljo, 25. avgusta mokre gasilske vaje ter popoldne prosta zabava.

R. J.

OB JUBILEJU BODO POVEČALI OBRAT

Opekarna v Radomljah praznuje letos 50-letnico obstoja. Ustanovili so jo trije radomljski posestniki, prve opeke pa so v njej izdelali za domzalsko tovarno »Univerzale«. V začetku so izdelali pol milijona zidakov na leto, zdaj jih izdelajo že 3 milijone, lahko pa bi jih 5 milijonov, če bi dokupili nekaj strojev. V teku so priprave, kar bodo graditelji z veseljem pozdravili, saj opekarna zdaj lahko opravi samo 25% naročil. Zaloge izvrstne gline okrog Radomelj so neizčrpne. V teku 50. let so v radomljski opekarni izdelali približno 100 milijonov zidakov.

SMRT ORGANIZATORJA RDEČEGA KRIZA

Umrl je zaslužni organizator društva Rdečega križa v Kamniku, 57-letni Andrej Simončič. Bil je dolgoletni upravnik Rešilne postaje v Kamniku, član okrajnega odbora RK in Sveta za zdravstvo ObLO Kamnik. Vodil je vse številne akcije za dajanje krvi, fluorografiranje, zdravstvene tečaje in predavanja. Pokopali so ga v Ljubljani, v slovo pa so mu spregovorili v imenu okrajnega in občinskega odbora RK pa tov. Fakinova. Neumornemu zdravstvenemu delavcu Andreju Simončiču bo v Kamniku ohranjen časten spomin.

KINO »TRIGLAV« NA PRIMSKOVEM PRED NOVO SEZONO

Ker so prebivalci s Primskovega in bližnje okolice zaradi gradbenih del na mostu čez Kosro odrezani, ali pa imajo vsaj težak dostop do letnega kina »Partizan« in kina »Storžič«, bo uprava kranjskega kinematografskega podjetja začela z rednimi predstavami v kinu »Triglav« na Primskovem. — Prva predstava bo v soboto, 24. avgusta, ob 20. uri. Na sporedu bo francoski film »Intrigantke«.

kratko, vendar zanimivo

ZAKLJUČEN TEČAJ ZA MLADE UČITELJE

V sredo je bil v vajeniškem domu v Kranju zaključen tritedenski fizikturni tečaj za mlade učitelje an učiteljice iz okraja Vinkovci. Ta tečaj je organiziral Svet za šolstvo OLO Vinkovci z namenom, da bi mladi učitelji izpopolnili svoje znanje v fizikturni in telovadbi. Na tečaju je bilo 30 učiteljev. Tečajniki so se v tem času vadili v vseh športnih disciplinah tako v prostih vajah kakor tudi na orodju in streljanju. Vaje so imeli tudi v telovadnici kranjske gimnazije. V četrtek zjutraj so tečajniki zapustili Kranj in se odpeljali na svoja službena mesta.

-an

NOV BRINOVEČEV REKORD

Lado Brinovec, član PK Triglav je na mladinskem državnem prvenstvu v Splitu dosegel nov jugoslovanski članski rekord na progi 1500 m crawl z rezultatom 19:04,5. S tem je osvojil naslov državnega prvaka in postavil peti najboljši čas v Evropi.

MEDNARODNA KEGLJAŠKA TEKMA

V nedeljo, dne 25. avgusta ob 9. uri bo na štiristoznem kegljišču Triglava v Kranju mednarodna kegljaška tekma med romunskim moštvom Progresul Constructii in kegljaškim klubom Triglav iz Kranja. Tekmovali bodo v disciplini šestkrat po 200 lučajev.

NOVA LOVSKA KOČA

Lovska družina iz Tuhinja je odprla na Menini lovsko kočjo na mestu, ki mu pravijo Pod Stenami, komaj 6 minut oddaljeno od znane partizanske bolnišnice. To je že druga lovsko kočja na Menini, prvo so pred leti odprli na Meserojcah. Otvoritve so se udeležili tudi mnogi gostje iz Ljubljane.

OBRATNA NESREČA V TOVARNI »SAVA« V KRANJU

V sredo ob 21. uri je prišlo v tovarni gumijevih izdelkov »Sava« v Kranju do težje obratne nesreče. V pnevmatikarni je namreč eksplodirala ogrevena

IZDAJA CASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 — TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-136 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

KAJ SODIMO O...

postrežbi in izbiri v trgovinah

Anica Mikuž, Kranj: »Glede postrežbe v kranjskih trgovinah nimam posebnih pripomb, najbolj pa sem zadovoljna z ustrežljivostjo uslužbencev pri »Potrošniku« na Koroški cesti. Mislim, da je prav, če opozorim tudi na to, da je ob sobotah popoldne ena dežurna trgovina za Kranj premalo. Zene, ki smo v službi, si v dopoldanskih urah ne moremo ničesar nakupiti za nedeljo, zato je razumljivo, da je popoldne v dežurnem lokalu velika gneča. Poleti imajo gospodinje težave tudi z mesom. Kupiti ga morajo že v soboto, četudi nimajo primernih shramb. Nešteto krat so že izrekle željo, naj bi bile prodajalne mesa odprte v nedeljo dopoldne, vsaj od 7. do 9. ure. Kupci bi morali biti tudi redno obveščeni, katera trgovina je odprta v soboto popoldne. To bi se dalo urediti z objavami v časopisu.«

Saša Lulin, Kranj: »V prodajalnah kruha in mesa postrežba še vedno ni higienska, zato menim, da bi morali imeti v njih na zalogi papir vsaj proti plačilu. Ob vsaki priložnosti ga tudi gospodinje ne morejo prineesti s seboj. V mestu se nadalje mudi zlasti poleti precej tujcev, ki kdaj pa kdaj tudi zaidejo v trgovino, zato se marsikdo začudi naši

nesodobni postrežbi. V splošnem so prodajalci v kranjskih trgovinah vljudni in si prizadevajo, da bi kupcem ustregli. Večkrat pa sem se začudila, da na primer v »Opremi« zdaj ne dobim kuhalnice, zdaj zopet ne železne ponve za jajca, metlice za pomivanje stranišča in podobnih predmetov, ki jih v gospodinjstvu vsak dan uporabljamo. Takih malenkosti ne bi smelo nikdar zmanjkati. Naslednje leto potrošniki tudi ne bomo smeli dopustiti, da bodo trgovine v poletnih popoldnevih odprte šele ob 16. uri. Kranj je izrazito industrijsko mesto, zato se bodo morali trgovski uslužbenci bolj ozirati na tiste, ki so zaposleni.«

Milka Kovač, Jesenice: »Postrežba v jeseniških trgovinah se je zadnje čase precej izboljšala, vendar delajo marsikje še preveč razlike med stalnimi strankami in priložnostnimi kupci. Najbolj sem zadovoljna s postrežbo v poslovalnici »Kovinarja« na Gosposvetski cesti. V našem mestu zelo pogrešamo podobno trgovino kot je Delikatosa v Kranju. Tudi moderna galanterijska trgovina bi bila potrebna, saj se pogosto zgodi, da k obleki ne moremo kupiti pripadajočih malenkosti (torbica, rokavice itd.) v ustreznih barvah. Upam, da se bo postrežba in izbira na Jesenicah še izboljšala, če bodo potrošniški sveti res zastopali želje potrošnikov.«

-ey

„POŠLJITE ZDRAVNIKA - NUJNO!“

Sličice o nepotrebem obremenjevanju zdravnikov in o zapravljanju skupnih sredstev

Soba dežurnega zdravnika v zdravstvenem domu. Telefon zazvoni.

»Prosim, če lahko pride zdravnik na dom. Nujno! Otok... Bo gotovo prišel?«

»Avto zdrinja v noč, proti vasi, iz katere je pred dvema minutami prišel po telefonski klici poziv na pomoč.«

Zdravnik je vstopil v hišo, ki jo je v temi komaj našel. »Kje je mali bolnik?«

»Le-ta mirno spi na divanu. Zdravnik odloži svojo torbo in začne pregledovati spečega otroka, ki ga niti zdravnikovi prsti ne zbudijo iz krepkega spanja. Vprašujoče se zdravnik ozre na mater.«

»Veste, tovariš doktor, otrok ima najbrž malo driske. Bila sem že dopoldne z njim pri otroški zdravnici...«

»Kakšna zdravila pa je nakazala?«

»Tule je recept. Nisem še šla po zdravila. Veste, saj mi ne gre toliko zanje. Prosim, da mi vas raje to, da mi zapišete namesto zdravil nekaj dni dopusta, da bom doma pri otroku.«

Je bilo za to treba klicati dežurnega zdravnika sredi noči? Deset kilometrov te poti je stalo 1100 din, vsak nočni obisk dežurnega zdravnika pa stane 400 dinarjev. Torej 1500 din sredstev socialnega zavarovanja vrženih stran. Toda morda bo prav mati tega otroka že čez nekaj dni kje kritizirala:

»Le kam porabi zavod za socialno zavarovanje toliko denarja? Ko liko denarja zapravljamo pri nas po nepotrebem.«

Morda ji bodo drugi celo priklimali. Ona pa seveda pri tem ne bo imela v mislih sebe, ampak vse druge.

Zdravnik se je vračal v ambulanto. Nejevoljen je bil in skrbelo ga je:

»Nepotrebna pot! Medtem pa so me morda zastoj klicali h kakemu res nevarno bolnemu pacientu!«

Nekoč drugič. Telefonski poziv ob desetih zvečer: nujno, otrok je hudo bolan.

Devet kilometrov nagle vožnje. Hiša v temi. Čudno, saj pri bolniku navadno gori luč! Zdravnik je trkal, potem že razbijal po vratih. Čez deset minut mu je odprla zaspana ženska.

»Ah, vi ste, zdravnik? Veste, otrok ni mogel zaspati, pa smo mislili, da je kaj hujšega, potem

dom v kino so ga poklicali iz zdravstvenega doma.

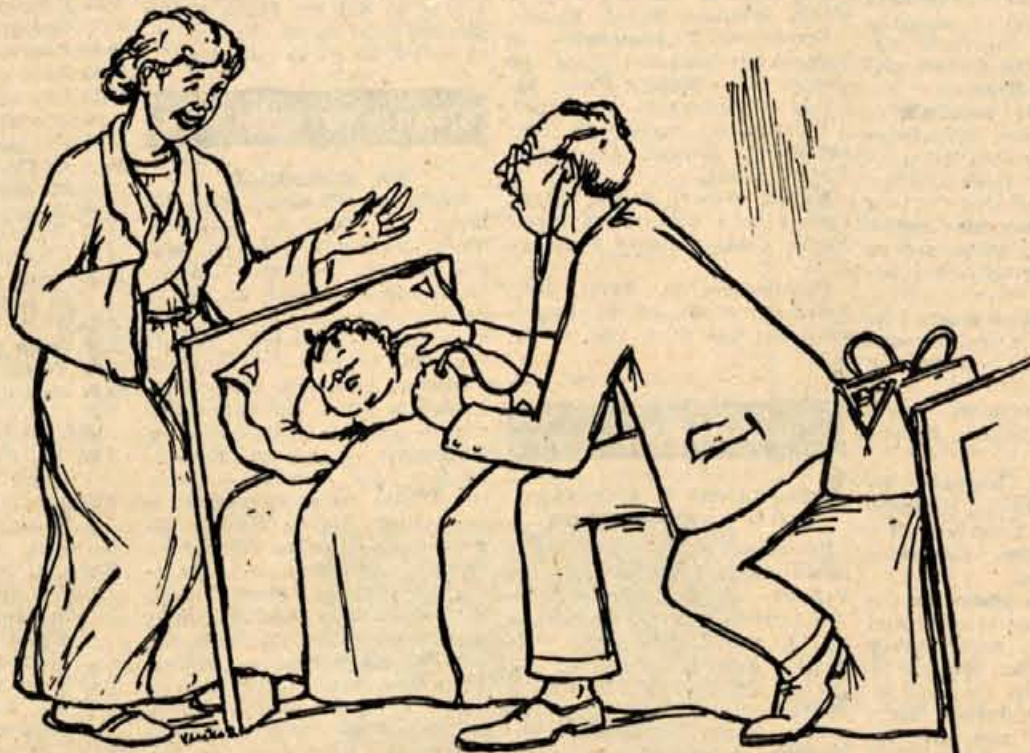
»Dežurnega ni, ker je moral v N. vas. Zdaj pa kličejo k nekemu otroku. Nujen primer.«

Zdravnik je nejevoljen, ker mu je šel narčrt za ta večer po vodi. Danes sicer nima služ-

»Oh, veste, ko pa je treba v ambulanti tako čakati, da pridete na vrsto!«

Nekoč je dežurni zdravnik moral ponoči hitro v neko vas.

Pacienta je bolel zob.

pa smo pozabili odjaviti. Zdaj pa že spi. Hvala lepa Vam in lahko noč.»

Avto se je vrnil na drugo polovico 18 km dolgo zastojkarske poti.

Morda je minilo že mesec dni ali že več, odkar ni mogel v kino. Ta večer pa si je vzela čas, da bi bil v družbi z ženo. Kupil je vstopnico, da bi šla v kino. Toda nekaj minut pred odho-

be. Toda mar bi bil zdravnik, če kljub temu ne bi takoj pohitel na pomoč sočloveku, če bi moral nekdo umreti zato, da je on, zdravnik lahko šel v kino?

Avto je zdrvel v noč.

Otok jč imel driske. Nič nevarnega.

»Kako to, da niste šli z otrokom v ambulanto podnevi? Dobili bi zdravila, pa bi bilo v redu.«

So tudi ljudje, ki se lahko miselno igrajo z boleznijo. Dežurnega zdravnika so poklicali k bolniku. Zdravnik je ugotovil vnetje slepiča in odredil takojšen prevoz v bolnišnico.

Kasneje pa je zvedel, da so domači šele drugi dan poklicali reševalni avto.

»Ko pa je to noč tako močno deževalo,« so rekli.

Bolnik pa bi to kaj lahko plačal z življenjem.

So pa tudi taki ljudje, ki gredo neradi k zdravniku, čeprav bi bilo potrebno. Zdravniki se z njihovim ravnanjem ne strinjajo. Ko je zdravnik zvedel za otroka, ki je že tri tedne močno kašljal, ne da bi ga kdo pripeljal v ambulanto, je bil nejevoljen na lahko miselne starše. Drugi spet pa obremenjujejo zdravstveno službo včasih iz muhavosti, ki prehaja že vse meje. Si pač mislijo: »Saj ne gre iz mojega žepa, ker plača socialno zavarovanje.« Vzemimo samo ta-le primer, ki se je pred leti zgodil v Ljubljani.

Ob enajstih zvečer v decembrski noči so nujno klicali zdravnika na dom. Tam mu je odprla ženska, ki ga je peljala v sobo, kjer sta sedeli še dve dami in počasi, lagodno, kramljaje, srkali kavo.

»Se vam skodelico kavice, gospod doktor?«

»Hvala, zdaj raje ne. Rad bi čimprej pogledal bolnika.«

»Oh, no, saj niti ni kaj hudega. Veste, tale moja sestrična je pred nekaj meseci prebolela pljučnico, zdaj pa bi radi vedeli, ali bo njenemu razrahljanemu zdravju kaj škodovalo, če bi šla na Silvestrovo plesat. Tako je potrebna razvedrila.«

Zdravnik se je znašel. Brez besede je potegnil iz žepa blok in napisal primeren račun za obisk.

M. Z.

Prej premalo, zdaj zadosti DELAVCEV

Kako je Gozdno gospodarstvo Bled odpravilo pomanjkanje delovne sile

Na področju Gozdnega gospodarstva Bled, ki obsega jelovške, poključke in gozdove onstran Save, skoraj tja do Tržiča, uspeva, posebno na Jelovici in Poključki, izredno dober mehki les. Zelo je iskan resonančni les, za katerega se zanima ladjedelniška industrija in za njej tudi največ pošiljajo, prav tako tudi industriji glasbil in geodetskih instrumentov. Velike količine lesa pa predelajo kolektivi LIP Bled v obratih na Boh. Bistrici, Bledu in Jesenicah ter izvažajo na inozemska tržišča.

Lani je imelo Gozdno gospodarstvo Bled hude težave z delovno silo in šele spomladi jim je uspelo rešiti ta problem. Vsa leta po vojni niso mogli dobiti toliko delavcev, da bi pravoniso posekali predvideno količino lesa. Načasnoma posekali predvideno količino lesa. Najemali so delavce iz raznih krajev, lani so prišli celo sekači s Pohorja. Uprava GG je bila zadovoljna z njihovim delom in nekateri so ostali tudi letos. Mnogo jih je tudi iz Prekmurja in Primorske. Lansko leto pa so z GG Celje, oziroma Gozdnou upravo v Rogški Slatini sklenili dogovor, da sekači tamkajšnje uprave delajo poleti pri GG Bled, pozimi pa v tamkajšnjih gozdovih. Ker na območju GG Celje sekaajo večino lesa v zimskih mesecih, kar je na Gorenjskem skoraj nemogoče zaradi visokega snega, je ta zamisel dobra, tako za Gozdno gospodarstvo, kot tudi za delavce.

K boljšim uspehom in lažjemu izpolnjevanju plana je pripomogel tudi plačilni sistem ter ukinitvev nekaterih omejitev, ki so veljale pri doseganju norm. Uvedli so tudi premije, ki veljajo za vse uslužbence v podjetju. Dobra stran teh se je pokazala pri izbiri vrst lesa, saj so letos izločili 821 kub. metrov resonančnega lesa, 1039 kub. metrov telefonskih drogov in nekaterih drugih vrst lesa, ki bi sicer šel za navadno hlodovino, jamski ali celulozni les. V prvem polletju so presežali norme za povprečno 18%, na Gozdnou upravi Boh. Bistrica 18%, GU Poključka 17%.

Delavcem so omogočili tudi obiskovanje raznih seminarjev in tečajev, kjer so si pridobili teoretično in praktično znanje. GG je skrbelo tudi za ostale probleme gozdnih delavcev. Za ureditev stanovanjskih razmer so letos porabili že okoli 10 milijonov dinarjev. Dogradili so stanovanjski blok na Bledu in tudi na večjih delovnih območjih so zgradili nekaj stanovanj. Za ureditev stanovanj in drugih ureditev za gozdne delavce bodo do konca leta uporabili še okoli 10 milijonov dinarjev.

Zaradi zboljšanja razmer in ugodnih vremenskih prilik izpolnjuje GG Bled letos mnogo lažje svoje obveznosti. V primerjavi z lanskim polletjem so letos posekali v istem času 100% več lesa. Oddali pa so okoli 60% več lesa kot lani v istem času.

Pik

PROGA TITOGRAĐ-BAR BO DOGRAJENA PRIHODNJE LETO

Glavna dela na novi progi Titograd-Bar, ki bo dolga 49 km, bodo v kratkem dokončali. Prav tako bodo dokončali tudi 80 m dolg most čez Moračo. Od tu pa do Bara so končali že dobri dve tretjini del. V predoru Sozini, ki je ob enem največji objekt železniške proge, bodo morali delavci prekopati še 170 m; kakih 200 m pod zemljo se bodo graditelji obeh strani Usnjal Brda srečali. Strokovnjaki računajo, da bo predor prekopan do srede decembra, do konca leta pa že zabetoniran, tako da bodo lahko položili tudi tračnice. Prihodnje leto bodo nadaljevali polaganje železniškega tira.

Zgraditev železniške proge Titograd-Bar je za Črno goro zelo pomembna, ker bodo lahko rudna bogastva iz okolice Nikšića hitreje in lažje prevažali preko barske luke, kakor po sedanjem ovinku preko Huma in Zelenike. Nova železniška proga bo zlasti važna za zgraditev hidrocentralne na Zeti in industrije aluminija v Črni gori.

Vzporedno z graditvijo nove proge gradijo tudi novo široko cesto, po kateri promet do otoka Vranije na Skadarskem jezeru že teče.

NAJBOLJŠI PRIDELEK SADJA NA GORENJSKEM BO V PŠEVEM

Letošnji spomladanski mraz je povzročil na Gorenjskem hudo gospodarsko škodo zlasti na sadnem drevju. Zaradi te pozebe bo

LEPO OBLOŽENA JABLANA

letos na Gorenjskem sadje slabo obrodilo, le v nekaterih krajih bodo obrodile jabolane, slive in delno tudi hruške. Češnje in orehi pa so popolnoma pozebli. Letošnji pridelek sadja bo največji na Gorenjskem v vasi Pševu pod Joštom. Spomladanski mraz sadovnjakom v vasi ni škodoval, toda že okoli 100 m višje od vasi, na Javorniku, pa bo sadja le četrtino toliko kakor v Pševem. Drevesa jabolok, sliv in tudi hrušk so polna sadežev, dobro pa so obrodile tudi češnje in orehi. Cvetela je tudi lipa, ki ni nikjer drugje na Gorenjskem. Vas Pševu ima takšno lego, da jo le redkokdaj zajame mraz oziroma slana.

-an

MANJ ZDRAVSTVENIH PREGLEDOV

V prvi polovici letošnjega leta je bilo v Kamniku v vseh zdravstvenih ustanovah 16.288 pregledov, kar je za 500 manj kot lani v istem času. V obratnih ambulantah je bilo 2168 pregledov manj kot lani, od tega

ZDRAVSTVENI DOM V KAMNIKU

samo na Duplici 1500 pregledov manj. Specialisti so pregledali 3.046 bolnikov ali 360 več kot lani. Dvignilo se je število obiskovalcev v posvetovalnici za matere in obiski patronažnih sester na domovih. V porodnišnici je rodilo 61% vseh porodnic. Pregledali so tudi 55% vse šolske mladine v občini, ostali pa pridejo na vrsto jeseni.

STARO LIVARNO PODIRAJO

Pri tovarni »Titan« v Kamniku podirajo staro tovarniško poslopje, kjer je bila prva livarna.

TOVARNA »TITAN« V KAMNIKU

Na njenem mestu bodo zgradili moderno tovarniško poslopje, v katerem bodo našli prostor izdelki, ki so sedaj razkropljeni po vsem prostoru, med njimi stiskalnica, ročna orodjarna, re-

mende znano že iz preteklih stoletij. Skoraj vsaka hiša v Komendi in okolici se je desetletja ukvarjala in preživljala z lončarstvom. V stari Jugoslaviji je šlo tem proizvajalcem precej slabo, zato se je 9 proizvajalcev iz Mlake pri Komendi leta 1931 drugo, kajti le v tem so našli odločilo, da bodo ustanovili združitev za obstoj. Se istega leta so se lotili priprav za postavitve skupnega objekta. Zadruga je dobro delovala vseh 25 let. Po osvoboditvi se je preimenovala v obrtno lončarsko zadrugo. Tudi število delavcev se je povečalo od 9 na 25. V preteklih letih so zgradili vrsto novih objektov in nabavili nekaj strojev, tako, da sedaj lahko strojno in ročno delajo posode. S tem se je tudi njihova proizvodnja zelo povečala. S svojimi izdelki zalagajo trg v Sloveniji, največ pa prodajo v Dalmacijo, Primorsko, kakor tudi v ostale kraje Hrvatske in Srbije. Obratno se v preteklih letih tako izpopolnili, da izdelujejo prav vse lončarske izdelke, od jedilne posode do keramičnih in sanitarnih predmetov. Delovni kolektiv ima predvideno v letošnjem planu, da bo izdelal za 9.600.000 dinarjev svojih proizvodov. Toda plan bodo vsekakor presežili, saj so že v polletju napravili za 5.300.000 dinarjev prometa. Delovni kolektiv si v letošnjem letu želi postaviti novo tunnelsko peč, kar pa jim verjetno še ne bo uspelo, ker bi gradnja preveč stala. Lončarska obrtna zadruga v Mlaki je edina tovrstnih podjetij, ki še deluje v Sloveniji.

25 LET LONČARSKO OBRITNE ZADRUGE MLAKA PRI KOMENDI

V teh dneh poteče 25 let, odkar je pričela z rednim obratovanjem v naši državi prva lončarska zadruga v Mlaki pri Komendi.

Lončarstvo je v okolici Ko-

gorenjski obveščevalec

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Privatnikom malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. Cena malih oglasov je: Preklic 20 din, izgubljeni 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20% popusta.

Prodaj skoraj nov posnelnik. Naslov v oglas. odd.

Prodaj 2 rabljeni kolesi po nizki ceni. Poizve se v Cirkah 113.

Prodaj novo takoj vseljivo visokoprtilično stanovanjsko hišo z vrtom, 10 minut od postaje ali zamenjam za enako ali slično v okolici Kranj — Tržič. — Močnik Ana, Mojstrana 139.

Dobro ohranjen stoječ majhen štedilnik prodaj. Tomšičeva 7, pritličje.

Prodaj dobro ohranjen pogreznjavni šivalni stroj z okroglim čolnikom. Florjana Piskernik, Kranj, Huje 78.

Prodaj tesarsko leseno strojno delavnico zaprto prenosljivo velikosti 6 krat 12 krat 4 m. Soklič, Bled — Grad 224.

Prodaj kravo s teletom ali brez teleta. — Hotemože 27.

Prodaj kozice za plemo staro 4 mesece. — Razpet, Bistrica 6, pošta Duplje.

Iščem opremljeno sobo v Kranju za študenta. Plačam najemnino tudi za 1 leto naprej ali dam v najem sobo v letoviškem kraju. (Ponudbe oddati v oglasni oddelk.)

Poceni prodaj dobro ohranjeno motorno kolo »Zindapp« 209 ccm. Bukovnik Anton, Jezersko 133.

Samostojnega gospodar. pomočnika sprejme ekonomija Okroglo. Stanovanje preskrbljeno. Plača po dogovoru. Ponudbe poslati v Okrevališče slepih Okroglo pri Kranju.

Prodaj vzdiljv štedilnik z bakrenim kotličkom in pečnjakom ter 2 kompletne okna — dobro ohranjena. Cena zmerna. Kranj, Gregoričeva 11.

Hrano in stanovanje nudim tovarniški delavki za pomoč na kmetiji. Naslov v oglasnem oddelku.

Zensko za kuho in ostala hišna opravila od 9. do 12. ure dnevno sprejem. Naslov v oglasnem oddelku.

Vajenca-ko sprejem takoj. Hafnar Anton, frizer, Stražišče 39.

Nudim visoko nagrado tistemu, ki mi preskrbi enosobno stanovanje ali primerno sobo v Kranju ali okolici. Naslov v oglasnem oddelku.

Nudim denarno pomoč za dograditev hiše, kdor bi mi v njej odstopil enosobno stanovanje v Kranju ali okolici. Naslov v oglasnem oddelku.

Vajenke za krojaštvo takoj sprejem. Mali Ivan, Letence 4, Golnik.

Kompletno 2-sobno stanovanje v Orehku zamenjam za enako ali 3-sobno v Kranju. — Hain Stanko, Orehek 44, Kranj.

Prodaj staro strešno opeko — bobrovec. — Reginceva ul. 6.

Sprejem vajenca. — Legat Jerne, kolar, Naklo.

Sprejememo takoj skladiščne in transportne delavce. Plača po tarifnem pravilniku. »Oljariča«, tovarna rastlinskih olj in oljnih izdelkov Britof, Kranj.

Sprejem 2 pomočnika in vajenca postavljača. Plača po dogovoru. — Močnik Peter, pečarstvo, Tavčarjeva 38, Kranj.

Vajenca za mehanično obrt sprejem. Zevnik Julij, Gašče — Kranj.

Kupim dober šivalni stroj. Opis s ceno pošljite na Papež Pavla, Cesta v Rovte 8, Javornik.

Preključem št. bloka 34775 ipdanega v Komisijski trgovini Kranj dne 29. 7. 1957. — Jerreb.

OBJAVE

VPISOVANJE V VAJENSKO SOLO RAZNIH STROK

Ravnateljstvo Vajenske šole za razne stroke Kranj obvešča vse vajence, da bo vpisovanje v vse razrede v torek 27. avgusta od 14. do 17. ure ter v sredo 28. avgusta od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure. K vpisu mora vsak učenec prinesiti zadnje šolsko spričevalo, učno pogodbo in rojstni list.

KINO

»STORŽIČ« KRANJ, 23. avgusta ob 18. in 20. uri italijanski barvni film »CASTA DIVA«. 24. avgusta ob 18. in 20. uri italijanski barvni film »CASTA DIVA« in ob 22. uri premiera ital. filma »PLAŠČ«. 25. avgusta ob 10. uri ital. film »PLAŠČ«, ob 14. uri francoski film »INTRIGANTKE« ter ob 16., 18. in 20. uri ital. barvni film »CASTA DIVA« — zadnjikrat.

LETNI »PARTIZAN«, 23. avgusta ob 20. uri amer. barvni film »DIMNI SIGNAL« — zadnjikrat. 24. in 25. avgusta premiera franc. filma »INTRIGANTKE« ob 20. uri.

»TRIGLAV« PRIMSKOVO, 24. in 25. avgusta amer. barvni film »DIMNI SIGNAL«. V soboto ob 19.30 uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri.

»SVOBODA« STRAŽIŠČE, 24. avgusta ob 18. in 20. uri premiera amer. barv. filma »NAPREJ UJKA VILÍ«, 25. avgusta ob 10. uri ital. barv. film »CASTA DIVA« ter ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni film »NAPREJ UJKA VILÍ«.

RADOVLJICA, 23. avgusta mehiški film »MLADI JUAREZ« ob 20. uri. 24. in 25. avgusta franc. — nemški barvni film »CIGANBARON«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri.

BLED, od 23. do 25. avgusta ital. ljubavni film — drama »DEKLE Z REKE«.

LJUBNO, 23. in 24. avgusta sov. film »NESMRTNI BATALJON« ob 20. uri. 25. avgusta ameriški film »VZDOLZ TEMNIH ULIC« samo ob 15. uri.

»SORA« SKOFJA LOKA, od 23. do 25. avgusta amer. barvni film »BOSONOGA KONTE-SA«.

»KRAVČ« CERKLJE, 24. in 25. avgusta sov. barvni film »MATT«. V soboto ob 20.30 uri. V nedeljo ob 16. in 20. uri.

NAKLO, 24. in 25. avgusta ital. film »PLAŠČ«. V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 17. in 19. uri.

TRZNI PREGLED

V KRANJU

V ponedeljek so bile na kranjskem trgu prvič naprodaj

Elektro - Kranj, Kranj sprejme v službo šoferja - mehanika. Nastop službe takoj. Interesenti naj se javijo osebno ali pisмено pri upravi podjetja.

tudi breskve, ki so jih gospodinje precej pokupile. Bile so po 80 din kg, kar v primerjavi s cenami v zelenjavnih trgovinah ni drago. Za jabolka zaradi slabe kvalitete ni bilo povpraševanja, pa tudi hruške so bile že na pol gnile. Brusnice se bile tokrat spet po 200 din liter. Zelo so se pocenile kumare in fižol v stroju. Gob ni bilo naprodaj. Sedaj pa še ostale cene: strojci fižol 30, 35 in 40 din liter, kumare 12 din kg, krompir 14 in 15 din kg, zelje 20 din kg, maslo 120 din četrtinski zavitek, jajca 19 din komad, ohrovt 15 din glavica, čebula 40 din kg, česen 10 din glavica, paprika 60 din kg, žito za kokoši 35 do 40 din liter.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NA JESENICAH

Rodile so: Elizabeta Noč, delavka — deklko; Antonija Stirn, delavka — deklko; Marija Ropret, delavka — deklko; Ljudmila Dragoš, čistilka — deklko; Antonija Zemljik, gospodinja — deklko; Ivanka Vojvoda, delavka — deklko; Francka Jensterle, gospodinja — dečka; Jerca Tušar, gospodinja — deklko; Zofka Herceg, gospodinja — deklko; Friderika Graj, tov. delavka — deklko; Djuša Celebič, gospodinja — deklko; Marija Klinar, gospodinja — dečka; Frančiška Paulus, gospodinja — deklko; Dagmar Fajdiga, gozdar, inženir — deklko; Amalija Bole, gospodinja — dečka; Ešefa Sahinovič, gospodinja — dečka; Veronika Stanič, kuh. pomočnica — dečka; Marija Zupan, gospodinja — deklko; Alojzija Bertonec, uslužbenka — dečka; Marija Soklič, gospodinja — dečka; Mara Kodermac, gospodinja — deklko; Mara Kodermac, gospodinja — deklko; Mira Knaflič, uslužbenka — deklko; Pavla Močnik, gospodinja — deklko; Nada Sabič, gospodinja — deklko; Tea Vozelj, uslužbenka — deklko; Branka Čigoja, gospodinja — dečka; Ana Bokan, gospodinja — deklko; Mihaela Kirin, gospodinja — deklko; Mihaela Višnar, uslužbenka — deklko; Miroslava Ozmeč, gospodinja — dečka; Frančiška Pavkovič, gospodinja — deklko; Frančiška Šparovec, gospodinja — deklko; Stanislava Legat, kuharica — deklko; Francka Brvar, uslužbenka — deklko; Marija Kokalj, trg. pomočnica — deklko; Majda Andošek, profesorica — dečka; Pavla Knavs, gospodinja — dečka; Zofija Lipovec, gospodinja — deklko; Frančiška Feltrin, gospodinja — deklko; Marija Drnavšek, kuhinjska pomočnica — deklko.

Poročili so se: Asim Ališič, premikač in Mehija Zahirovič, gospodinja; Franc Zugelj, drž. uslužbenec in Zora — Marija Butala, trg. pomočnica; Ivan Vovk, kurjač in Marija Metličar, analitik; Davorin Pleteršek, električar in Kristina Novak, uslužbenka; Ciril Krivec, tov. delavec in Marija Jenko, gesp. pomočnica; Anton Novak, tov. delavec in Stefica Dukšič, gospodinja; Mijo Horvat, kurjač in Jožefa Jeklič, delavka; Andrej Malenšek, električar in Marija Noč, kmetijski tehnik; Stanislav Anderle, avtomehaničar in Viktorija Ivana Zvan, tov. delavka; Frnc Miroslav Vergel, livar in Anica Švigelj, delavka; Pavel Lotrič, strugar in Nada — Alojzija Pintar, uslužbenka.

Umrli so: Foška Klinar roj Cerovec, gospodinja; Franc Kurach, tov. delavec; Alojz Šušteršič, osebni upokojenec; Leopold Lenardič, avtoprevoznik; Apolonija Svetina, oskrbovanka; Alojz Brenkuš, delavec; Ivan Dežman, osebni upokojenec; Jože Lavtižar, osebni upokojenec.

RADIO LJUBLJANA

Poročila so ob delavnikih na sporedu ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30; v radijskem dnevniku ob 22.00. Ob nedeljah pa poslušajte poročila ob 6.05, 7.00, 13.00, 15.00; v radijskem dnevniku ob 19.30, 22.00 in 22.55 uri.

PETEK, 23. AVGUSTA

9.00 Utrinki iz literature — Jean Launne: Napisal sem scenarij.
10.10 Dopoldanski oper. spored.
11.00 Rendes - Vous z malimi zabavnimi ansambli.
11.45 Mladinska povest: Zinken Hopp: Carodejna kreda.
12.30 Kmetijski. nasveti.

12.40 Poje akademski vokalni kvintet.
14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.40 Nekaj Chopinovihi etud.
18.00 Družinski pogovori - Jakob Meško: Pozdrav naj ne bo le fraza.
18.40 Iz naših kolektivov.
20.45 Tedenski zunanje - politični pregled.
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 24. AVGUSTA

8.05 Češke narodne pesmi
9.00 Utrinki iz literature: — Neera: Angelika.
10.10 Zabavna matineja.
11.00 Za dom in žene.
11.40 Igra godalni in zabavni orkester Radia Beograd.
12.30 Kmetijski nasveti — Jože Strgar: Razmnož. trajnic in lončnic.
12.40 Popevke iz Montmartra.
13.30 Od arije do arije.
14.20 Življenje ob našem morju.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.40 Nove knjige.
18.45 Okno v svet.
20.00 Veseli večer.
21.00 Melodije za razvedrilo.

NEDELJA, 25. AVGUSTA

6.00 do 7.00 vever nedeljski jutranji pozdrav.
8.30 Mladinska radijska igra - Mimei Ogawa: Šipkov grm.
9.09 »Jaz bi rad rudečih rož«. (Priljubljene zbor. skladbe in samospevi iz slovenske glasbene romantike in novoromantike).
9.45 Še pomnite, tovariši — Janez Mlakar: Zapiski kovinarja.
10.15 Kar radi poslušate...
14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.

15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.
16.00 Draga Rogl: Srečno, zlati Praga!
16.30 Glasbeni mozaik.
17.30 Radijska igra — Vladimir Nazor: Boškarina.
18.05 Igrajo veliki zabavni orkestri.

CESTA ALI NOGOMETNO IGRISČE?

Na okrajni cesti Kranj — Kokrica pri zaselku Veliki hrib so po ves dan otroci, ki se tam igrajo nogomet in odbojko. Koristniki te ceste se venomer jezijo, ker se otroci, zamišljeni v igro, tudi avtomobilom ne umaknejo. Zlasti nevarno je postalo sedaj, ko je čez Kokrico oziroma po tej cesti usmerjen glavni promet Kranj — Jezersko zaradi popravila mostu čez Kokro.

Res je, da otroci iz Kokrice in Velikega hriba do nedavnega niso imeli svojega igrišča, na katerem bi se lahko igrali, že letos spomladi pa je krajevni odbor Socialistične zveze pričel urejati zanje športno igrišče. Le-to je že toliko usposobljeno, da je moč na njem prirediti razna športna tekmovanja. Da bi dela na igrišču dokončali, pa bo treba še nekaj prostovoljnih ur, vendar se nekateri starši ne zanimajo dovolj za to.

Dopisujte

»Glas Gorenjske«

50 let obstoja in dela TVD Partizan v Žireh

Preteklo nedeljo so v Žireh praznovali 50-letnico TVD Partizan, o čemer smo že poročali. 50-letnica TVD Partizan Žiri je važna zaradi aktivnega delovanja v treh obdobjih. Najprej v času od ustanovitve do prve svetovne vojne, ko je na Slovenskem gospodarila Avstro-ogrska monarhija. Takrat je društvo združevalo in vzgajalo najbolj zavedne ljudi, ki so se borili za obranitev slovenstva. Žiri so bile takrat tesno povezane z Idrijo, od koder je prišla misel za ustanovitev lastnega društva v Žirah. Po končani prvi svetovni vojni so pripadle Žiri Jugoslaviji, Idrija pa Italiji. Vendar krivična razmejitev tega dela slovenske zemlje ni omajala aktivnega dela. Idrižtani, preganjani od italijanskih karabinerjev, so se borili naprej. V narodnoosvobodilni borbi so prav člani društva aktivno sodelovali v borbi. Žal jih je precejšnje število padlo. TVD Partizan v Žireh je po osvoboditvi ponovno napredovalo in je sedaj eno najboljših društev na Gorenjskem. Društvo podpira vse žirovsko prebival-

ZIRI

reh. Znana so imena še živečih ustanoviteljev in sodelavcev: dr. Kavčiča, Julčeta Novaka, Franca Krčnika in drugih, ki imajo največji zaslug za ustanovitev in takratno delovanje društva, ki je tudi na slavno dokazalo, da živi s svojim društvenim in veseli njegovega uspeha. Žal je poteklo slavo brez prave merne pozornosti Občinskega ljudskega odbora Žiri.

»MOTOR«

tovarna električnih in hladilnih strojev ter gasilske opreme, Škofja Loka

sprejme v službo:

VEČ ABSOLVENTOV ekonomskega tehnikuma ali višje industrijske šole za delo na predkalkulacijah, planiranju proizvodnih procesov in normiranju;

VEČ ŽENSKIH MOČI z malo maturo za tehnično risanje. Priučitev po potrebi v tovarni;

VEČ AVTOLIČARJEV;

VEČ TEŽAŠKIH DELAVCEV.

Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ponudbe z življenjepisom poslati na »MOTOR«, Škofja Loka.

OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA KRANJ

proda

4 sedežni osebni avto »Olympiac« in

4 sedežni osebni avto »Opel Super«

Oba avtomobila sta v voznem stanju. Ogled teh je možen vsak dan od 7. do 14.30. Prednost nakupa imajo državne ustanove in podjetja.

Razpis štipendij

Upravni odbor Zdravstvenega doma v Kranju na podlagi temeljnega Zakona o štipendijah (Ur. list FLRJ št. 32/55) in o višini štipendij (Uradni list FLRJ št. 33/55)

RAZPISUJE:

- 2 štipendiji za šolanje na Srednji šoli za medicinske sestre,
- 1 štipendijo za šolanje na Šoli za rentgenske pomočnike,
- 2 štipendiji za študij na Fakulteti za stomatologijo,
- 1 štipendijo za specializacijo iz neurologije,
- 1 štipendijo za študij biokemije.

Štipendije se bodo podelile za šolsko leto 1957/58 in za čas, ki je potreben za dokončanje študija.

Prednost pri podeljevanju štipendij imajo otroci padlih borcev in žrtev fašističnega terorja.

Prosilci naj vložijo do 2. septembra 1957 prošnjo, kolkovano z din 180.— državne takse ter prilože naslednje priloge:

Življenjepis, overovljen prepis zadnjega šolskega spričevala, potrdilo o vpisu v šolo, potrdilo o premoženjskem stanju družine, potrdilo o prejemanju otroških dodatkov ter mnenje pristojne organizacije LMS ali SZDL o prosilcu in družini.

ZDRAVSTVENI DOM — KRANJ

NOVE PRIDOBITVE škofjeloškega muzeja

Ravnatelj »Škofjeloškega muzeja« Andrej Pavlovec se je z raziskovalno ekipo vrnil domov. Radovednost mi ni dala miru. Obiskal sem ga in ga našel pri urejanju gradiva. Nehote sva bila v razgovoru o delu ekipe.

KAKO STE PRISLI NA MISEL EKIPNEGA RAZISKOVALNEGA DELA IN KDO VAM JE POMAGAL?

Način takega dela se je pri nas uveljavil že pred leti. Najprej se je z

spomeniki. Omejili smo se na desni breg Poljanščice od Zirov do Loke, na levo stran mejnega področja nekdanjega freisingškega gospostva. Prebivalci so nam bili povsod zelo naklonjeni, radi so nam pomagali pri delu in dajali podatke. Le v Todražu so nas nagnali. V Kovskem vrhu pri hiši št. 1, kjer hranijo čudoviti kip sv. Veronike iz stare poljanske cerkve in zelo lepo žensko kućemajko, pa smo ualeleti na nerazumevanje. Kućemajke nam niso hoteli prodati, češ da jo otroci »rabijo« za pustne šeme, pa tudi kipa nam niso hoteli odstopiti, čeprav jim leži na podstrešju. Sicer pa se moram ob tej priliki zahvaliti vsem dobrim ljudem, ki so nam pomagali.

KAJ SE VAM ZDI NAJZANIMIVELJEŠE IZ MUZEJSKEGA STALIŠČA NA TEM PODROČJU?

Iz obširnega gradiva čez 200 fotografij, 30 predmetov itd., si še nisem mogel ustvariti jasne slike, pač pa lahko omenim nekaj impresij. Kovski vrh, bi lahko dejal, je en sam spomenik ljudske umetnosti. Vse hiše so bile nekoč na zunanji strani poslikane z ornamentami in figuralnimi podobami. Zelo zanimiva je hiša št. 5, ki jo je znotraj po ustnem izročilu leta 1849 poslikal Stefan Subic. Tudi ded sedanjega lastnika — Valentin Debeljak, vseznalec, je pustil zanimiv spomenik bistrosti: veliko stensko uro, ki jo je sam napravil in poslikal. V hiši je kljub prezidavam ostal še celo gotski portal iz konca 15. stol. itd. Od cerkva, ki smo jih obiskali, pa se mi zdi pomembna cerkev Sv. Urbana v Poljanski dolini, kjer sem našel najlepši primer gotskega presbiterija, s figuralnimi sklepniki in konsolami.

ALI STE NAŠLI TUDI PRIMERE POTREBNE SPOMENISKEGA VARSTVA?

Naj omenim, da bi bilo treba dokončno odkriti freske Jerneja iz Loke v poznogotski cerkvi Sv. Filipa in Jakoba na Valterskem vrhu. Izredno impresiven križ (znamenja), delo ljudskega umetnika - rezbarja, ob poti iz Bukovega vrha v Črni vrh, bo treba zavarovati pred vremenskimi nepravili, ki so ga že močno načele. Neresljiv, pereč problem pa se mi zdi Vrbankova bajta pri Sv. Ožboltu. Zaradi zidave nove hiše jo nameravajo podreti, a je zelo redek primer popolnoma lesene hrbovske bajte iz 18. stoletja. Če bi imeli prostor in denar, bi jo prestavili kot muzejski objekt (etnografski) v bližino muzeja. Kako lep primer ljudskega stavbarstva bi bila na yrtu loškega gradu, ko bo v njem muzej (kdaj bo to?). Tako pa bo verjetno romala v peč.

KAJ PA NAMERAVATE V PRIHODNJE?

Stari ljudje na kmetih naglo izumirajo, z njimi izumira tudi bogato ljudsko izročilo; novi stroji in orodja izpodrivajo stara, ki propadajo, skratka: tudi hribovski kmet se modernizira, zato bo treba v prihodnje organizirati predvsem etnografsko raziskovanje. Specialne etnografske ekipe naj bi morda v petih letih raziskale celoten teren loškega muzeja in rešile vsaj tisto, kar se še da.

Vodjo muzeja NOB — Staneta Pečarja pa sem vprašal:

KAKSNI SO VASI VTISI Z RAZISKOVANJA?

V ljudeh še vedno žive spomini na NOB in nekateri jih celo zapisujejo in zbirajo (n. pr. Vinko Govekar v Stari vasi pri Zireh). Škoda pa je, da so vsi objekti (bunkerji, tiskarne itd.)

DETAILJ ZNAMENJA, DELO Ljudskega rezbarja

uničeni in se le po strohnelih deskah pozna nekdanje mesto. Kljub temu pa je bilo delo zelo uspešno, posebno z ozirom na izdelavo topografije NOB teh krajev. In še nekaj števil: zbrali smo 88 komadov arhivalij, izdelali 20 skic za partizanske objekte, dobili v preslikanje 21 fotografij in napravili 124 fotografij grobišč, objektov itd. Poln lepih vtisov o kulturnem bogastvu in borbeni tradiciji naših krajev, sem se poslovil od prijaznega upravnika in mu obljubil, da ga obiščem v Muzejskem tednu, ki ga je pripravljajo. **Janko Krek**

filmi, ki jih gledamo

SENTJERNEJSKA NOČ
O tem francoskem filmu ne moremo reči drugega kot to, da so francoski filmski producenti močno spodrsnili, kar zadeva zgodovinsko verost, hkrati pa dokazali, da le niso kos ustvarjalnemu duhu Emila Zolaja, čigar roman so vzeli kot literarno predlogo. Vsekakor pa jim je uspelo ustvariti spektakel, ki je po režijski, igralski in tehnični plati solidno delo.

VELIKA NAGRADA
Je ameriški barvni film, ki s dokaj spretnim dramaturškim prijemom spleta zgodbo okrog velikih tradicionalnih konjskih dirk v Angliji. Scenarij je spretno napisan, dialog je tekoč in mestoma zelo duhovit. Menda učinkuje film prijetno pravzategadelj, ker je vsa zgodba obarvana z rahlo sentimentalno noto in malec privzignjenim junaštvom deklice — jockeja, ki zmaga na velikih konjskih dirkah. Igralska ekipa je posrečeno izbrana. Zlati ugajata Elizabeth Taylor in Mickey Rooney.

CASTA DIVA
Biografije slavnih skladateljev nudijo filmskim producentom že od nekdaj neizčrpen vir motivov

za bolj ali manj posrečene filmske godbe. Tokrat so Italijani segli po biografiji italijanskega glasbenega genija Vincenza Bellinija.

Romantična zgodba, ki začne v Neaplju leta 1820, je ukvirjena v obdobje prve velike Bellinijeve ljubezni do lepe Maddalene Fumaroli, torej v čas, ko so nastale njegove opere: Gusarji, Mesečnica in Norma. Mimogrede povedano: skoraj vsi biografski filmi so si po zapletu in vsebini na moč podobni, tako da gledalcu ni treba posebej ugibati, kakšen bo konec. Tudi v našem primeru je konec kar preveč solzav, s čemer pa ni rečeno, da publiki ne bo ugajal. Nasprotno — gledalec so vznemirili, saj jim je, ne le konec, temveč vsa zgodba, kot pravimo, pisana na kožo. Navsezadnje pa film ni slab niti po tehnični niti po igralski plati. Ugajal pa bo zlasti ljubiteljem operne glasbe.

Z italijanskim filmom v črno-belih tehnikih

NJIHOVE ZABLODE
so ustvarjalci tako zablodili, da film ne dosega niti povprečja. Zgodba je sicer dovolj dinamična, polna napetih prizorov, to pa je tudi vse. aa

Z razstave v Mestnem muzeju v Kranju

GORENJSKA
REVILJA ZA KULTURO

IZHAJA
SEŠTRAT
NA LETO
CENA STEVILKE
50 DINARJEV
LETNA NAROČ.
300 DINARJEV
NAROČNIKE
SPREJEMA UP.
»GLASU
GORENJSKE«
PRVA — DVOJNA
ŠTEVILKA
IZIDE V
PRIHODNEM
TEDNU
NA SKORAJ
100 STRANEH
Naročite se!

Srednjeveški ROKOPISI

Del razstavnih prostorov Mestnega muzeja v Kranju polni že nekaj časa dokaj nenavadna razstava. Nenavadna zategadelj, ker tokrat ne gre za razstavo upodablajoče umetnosti, temveč za nazoren prikaz originalov in foto-kopij srednjeveških rokopisov.

Razstavo tvori izbor pergamentov iz 14., 15. in 16. stoletja, ki jih je ObLO odstopil v varstvo Mestnemu muzeju. Te listine je v letnem poročilu kranjske gimnazije tik pred prvo svetovno vojno znanstveno obdelal prof. Komarar, za razstavo pa jih je pripravila zgodovinarica Meta Campa iz Ljubljane.

Vsekakor gre za dokumente, ki jih smemo ovrednotiti kot najpomembnejše kulturno-zgodovinske spomenike, pa čeprav so nekateri utesnjeni v okvir kulturnega značaja. Če ob bežnem pregledu teh listin je moč ugotoviti, da je raznovrstnost le-teh po vsebini kaj pestra. Poročajo nam o zemljiških razmerah, o odnosih med posameznikom in cerkvijo, dalje o gospodarskih, socialnih in pravnih razmerah družbenih slojev v srednjem veku itd. Zlasti zanimive so listine, ki govore o popravilih in zidanju raznih arhitekturnih objektov.

Ce razdelimo razstavo na dva dela, tedaj nam drugi del razstave poseduje nekatere listine, ki jih sicer hrani diecezanski arhiv v Ljubljani; te listine so pred časom pripadale Kranju.

Omenjene dokumente je obravnavati kot najvažnejše spomenike miniaturnega slikarstva 15. stoletja v Sloveniji. Med temi so vsekakor najstarejši in najpomembnejši rokopisi, katere je kranjski župnik Koloman podaril mestu Kranju 1412. leta. V tem primeru gre za tako imenovane iluminirane rokopise: Misal in Moralia, o katerih govori tudi darilna listina župnika Kolomana.

Moralia, katero je spisal v Kranju Jacobus dictus Chazcpek leta 1410, so nato poslali v okrašt v iluminatorjo na dvoru vojvode Ernesta Zeleznega v Dunajsko Novo mesto. Rokopis je okrašen z inicialami, listnato ornamentiko in figuralnimi miniaturnimi v barvi in zlatu. Isti iluminator je verjetno okrasil tudi Misal, s podobnim dekorjem kot Moralia, razen Kanonske tabele, ki je za nekaj desetletij mlajša. — Umetnostnim zgodovinarjem se je posrečilo tudi spraviti te rokopise v stilno zvezo s češko miniaturno šolo iz začetka 15. stoletja, ki je imela svojo podružnico v notranji Avstriji.

Zelo pomembni kranjski rokopis iz leta 1491 je Antifonar, ki ga je spisal Joannes von Werd de Augusta (Augsburg). Okrašen je s številnimi miniaturnimi inicialami v raznih barvah na zlateg ozadju in z rastlinsko ornamentiko. Po stilni zvezi pa pripada salzburški miniaturni šoli.

Vsi ti razstavljeni rokopisi so hkrati najvažnejši spomeniki knjižnega slikarstva 15. stoletja v Sloveniji. S. S.

AKADEMSKI SLIKAR MARJAN DOVJAK RAZSTAVLJA V KRANJU

Drugi ob 17. uri bo v Mestnem muzeju v Kranju otvoritev razstave akademskega slikarja Marjana Dovjaka. Razstavljaletec pripada najmlajši generaciji naših likovnih umetnikov. Doslej je razstavljal tudi v Zagrebu in Beogradu. V Kranju bo razstavljal prvokrat, ljubiteljem likovne umetnosti pa se bo predstavil v glavnem z objnatimi podobami in risbami. Otvoritev razstave bo spremljal komentar, ki bo v kratkem posredoval najznačilnejše črte umetniškega obraza razstavljalca. — Razstava bo otvorjena predvidoma do 5. septembra. S.

Naša kratka zgodba

MANFRED GEORGES:

POŠTNO LEŽEČE

Erno je s smehljajem, ki pa ga je hitro prekinil, opazoval, kako je njegova žena pregledovala pošto, ki je ležala na pladnju poleg njene skodelice za kavo, in kako je naposled z malomarno kretinjo zmešala vse skupaj, kot da je prav nič ne briga pismo, ki je ležalo med drugo pošto, tisto pismo v motnorumeni kuverti. Boječe je pogledala moža, toda ta je že napeto sledil časopisnim poročilom v široko razgrnjeni jutranji številki dnevnika pred seboj.

Oddahnila se je. Hitro je naredila požirek iz skodelice, potisnila napol prazno skodelico izpred sebe, se dvignila in izginila pod pretevezo, da čaka nanjo kuharica, ki se ji mudi na trg.

Erno je stopil k ograji verande in se zazrl čez jezerce. V četrte ure mora pripluti parnik, ki je vsako jutro vozil v mesto.

Imel je torej dovolj časa za razmišljanje. Za razmišljanje o poskusu, ki ga je začel bolj impulzivno kot pa v najgloblji psiholoških odtenukih premišljeno. Razmišljal je o onem večeru, ki ga je pripeljal na nevarno misel.

Greta in on sta sedela po gostovanju francoske skupine v operni kleti, kjer sta večerjela. Nenadoma je opazil, da so odgovori njegove žene malomarni in ravnodušni. Tu pa tam sploh ni odgovorila. Erno je mislil najprej na njeno migreno. Potem pa se je dogodilo, da je v garderobi privatni docent Verrel podvoril Greti in ji z vljudno gesto pomagal obleči plašč. Med voznjo z avtom na obrežje, od koder je odplul parnik proti njenemu predmetstvu, je postala Greta živahna. Hitela je pripovedovati o potovanju prihodnje poletje, nenadoma je naredila načrt za družabni večer doma v vili, potem pa je tiho pela

predse. Pri svitu svetilk, ki so od časa do časa posvetile v voz, je Erno opazil, da so Gretine oči, ki so bile prej motne, postale naenkrat svetle in vlažne. Ko sta stopila na parnik in sedla na klop na krmu, je Greta spet onemela in postala brezbržižna. Objela jo je spet tista ravnodušnost, ki jo je Erno že dolgo opažal pri nji. Ker je natanko vedel, da med docentom in Greto ni prav nikarkršnih odnošajev, je prišel na misel, da je Greto to srečanje samo spravilo v tako dobro voljo. Ni ji mogel zameriti. Imela je že štirideset let, tri otroke, od katerih je najmlajši — dekletce — hodil v četrti razred osnovne šole; deset let se v njenem zakonskem življenju ni zgodilo prav nič posebnega. Niti kaj izredno veselega, niti kaj pretresljivega ni zmotilo idile v hiši ob jezeru.

Nekaj dni zatem je našel Greto ob njeni pisalni mizi s koledarjem v roki. Vsa pretresena se je razburjenega obraza obrnila k njemu.

»Kaj pa ti je vendar?«

Ne da bi mu bila odgovorila, mu je pokazala letnico nad koledarskim datumom.

»Saj je že dolgo 1929! Kaj pa te tako pretresa?«

Greta je stopila k oknu in strmela v pokrajino. Potem pa se je okrenila in z obupanym izrazom na obrazu nemočno zmajala z glavo: »Le pomisli dragi moj, v desetih letih bo vsega konec!«

»Česa pa bo konec?«

Napravila je nedoločno kretinjo in se spustila v naslanjač. Zakopala je glavo v dlani, toda ni jokala. Nato se je zazrla v Erna kot da gleda skozenj. Prestrašen je začutil, kako ga je objel ta odsotni pogled in prodril skozi dušo in telo in kako se je spet odvrnil od

njega ter odhitel neznano kam in ugasnil.

Odhitel je ven. Razumel je. Čisto blizu je čutil bojazan svoje žene in ljubezen do nje mu je pomagala pri razkritju tega, kar se je godilo v njeni notranjosti. Z bridkimi občutki je sedel na klop in razmišljal. Približal se je tisti trenutek, ko žena, preplašena vsled malenkostnega dejstva, napravi bilanco. Čim manj je bilo pustolovščine in čim gladkeje se je odvijalo življenje dveh tovarišev v zakonu, tem manj je ostalo od žene, ki ni prevladovala. In zdaj je bliskavica bližajočega se propada alarmirala uspavane čute. Prebudili so se in odločali.

S težko kretinjo je potegnil Erno po mrkem čelu. Pričakoval je sicer vse to, vendar ga je kljub temu prizadelo. Toda Greta mora v njem najti tovariša in prijatelja. Nikakor ni hotel ponoviti one igre nerazumevanja, v kateri izgubi žena še zadnje karte upanja, mož pa svojo zadnjo zmago plača z izgubo vse življenjske partije. Čemu ne bi Greta začarala še enkrat v vsem žaru? Čemu se ne bi še enkrat veselila vsega, kar bi ji dalo potrdilo o njeni osebnosti?

Toda treba bo velike previdnosti v ravnanju. Erno je menil, da za Gretu po njegovem prepričanju ne bo resničnost tisti pravi impulz moči, temveč samo iluzija. Tako se je torej po težkem razmišljanju in očitkih odločil: Pred tednom je kupil v papirnici pisemski papir in s strojem — da ne bi izdal pisca — napisal pismo, prísrečno, udvorljivo pa obenem vijudno, v katerem jo Hjalmar Egge, kratko neki Hjalmar Egge, prísrečno prosil, če bi se mogla še kdaj videti, potem ko jo je v nedeljo opazil in občudoval na promenadi na obrežju ob jezeru.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Se nekaj toplih dni in jesen bo potrkala na vrata — koliko imamo nato še do zime, ni treba posebej poudarjati.

Kakšno modo torej napovedujejo italijanski modni ustvarjalci za letošnjo jesen in zimo? — Posredujejo vam bomo le nekaj drobcev o liniji oziroma obliki jesenskih in zimskih oblačil, kakršne so prikazovali na nedavnih modnih revijah v Italiji.

Barve: dnevnih dobe ne bodo vplivale na izbiro barv. Prevladovale bodo rdeča, zelena, črna, pastelne barve ter bela in kombinacije vijoličaste, rumene in črne barve.

Modni ustvarjalci napovedujejo za letošnjo jesen in zimo ozko, tesno prilagajočo se linijo in široko linijo, pri kateri je krilo bogato s plastičnimi gubami, ki povzročajo pri hoji močno valovanje. Naslednja oblika: krilo je v pasu nabrano in v bokih balonsko razširjeno, proti

Modni namig za jesen in zimo

kolenom se zožuje. Vitkim postavam se zelo lepo podajo ozka krila, ki v višini kolena prehaja v plise. Modne revije so prikazale tudi nekaj modelov vezanih kril. — Letos bodo zelo upoštevanji široki in ozki pasovi v ustreznih barvnih kombinacijah.

Posebnost večernih modelov je krilo, ki je zadaj širše in daljše. Glede vratnih izrezov ni opaziti nobenih posebnih novosti.

Ena od značilnosti jesenskih kostumov je dolžina jopice, ki sega do pasu ali pa čez pas in jo pri nekaterih modelih zadaj daljša kot spredaj. Rokavi so v glavnem vsiti ozki, lahko tričetrtinski ali pa dolgi.

Kaj pa plašči italijanskih modnih ustvarjalcev? — Linija je široka, posebnost pa so povešena ramena.

Pri športu so zelo cenjene ozke oprijete hlače v najrazličnejših barvah. Semkaj sodijo grobo pleteni puloverji z diagonalnimi ali kockastimi vzorci. Zelo apartni so tudi puloverji s folklornimi motivi. Kot dopolnitev omenjene kombinacije pa predpisuje italijanska moda večerni jopič s kapuco, čigar posebnost so žive kontrastne barve med podlogo in jopičem (rumena, črna, zelena, rdeča).

Toliko o italijanski jesenski in zimski modi.

RECEPTI

JEDILNIK

Cvetačna juha
Džuveč s papriko in paradizniki
Solata

Cvetačna juha: cvetačo operemo, otrebimo, razdelimo na cvetke, liste zrežemo na kocke oziroma rezance in skuhamo v slanem kropu. Iz masti in moke napravimo prežganje, ga razkuhamo s cvetačno juho, pridenemo kuhano cvetačo in liste, sesekljan peteršilj in po potrebi dolijemo še kostno ali zelenjavno juho. Solimo, popopravimo in prevremo. Pred serviranjem, ko je juha že nekoliko ohlajena, vmešamo vanjo v mleku raztepen rumenjaki, da se zgosti.

Džuveč s papriko in paradizniki: 40 dkg svilnine, 2 dkg masti, čebula, nekaj strokov česna, 6 zelenih paprik, 5 paradiznikov, sol, voda za zalivanje, 15 dkg riža, 5 dkg masti.

Meso zrežemo na kose. Čebulo in česen, debelo zrezana, prepražimo na masti, dodamo meso in ga hitro opečemo. V drugo kozico denemo na dno najprej plast opečene mesa, nato plast riža, nato plast očiščenega in zrezane paprike, spet plast riža, potem plast očiščenih in zrezanih paradiznikov in zopet riž. To ponavljamo. Po vrhu polijemo vse skupaj z osoljeno vodo, pokrijemo z mastjo in prilijemo še smetano, če jo imamo. Postavimo v pečico in spečemo.

Solata napravimo po želji — zeleno, kumarično, fižolovo itd.

PRAKTIČNI NASVETI

ŠE NEKAJ ZA ZIMO

STROČJI FIŽOL V STEKLENICAH

1 kg mladega stročjega fižola, 6 dkg sladkorja, dobra pest soli.

Če je stročje čisto, posebno z domačega vrta, ga ne operemo, ampak samo otrebimo nitk, nato pa ga zrežemo prav na drobno. Zrezan fižol denemo v porcelanasto skledo, ga osladimo in posolimo, dobro premešamo in pustimo nekaj časa, da stoji. Medtem ga večkrat dobro pretresemo, da se enakomerno presadi in presoli. Nato ga na tesno natlačimo v navadno steklenico z bolj širokim vratom. Med strokji ne sme biti zračnih prostorov, zato ga večkrat potlačimo s prekuhanim ročajem od kuharice. Po vrhu nastrešemo še soli, steklenico zamašimo s prekuhanim zamaškom, nato pa zamašek še zalijemo s parafinom.

Tako konserviran fižol se dolgo drži. Uporabljamo ga kot sveže stročje.

Paziti pa moramo, da so steklenice zanesljivo čiste in razkužene.

rabljamo jih na navadnem štedilniku ali v pečici, lahko pa tudi v električnih pečnikih, če niso preveliki.

Prazne posode ne postavljamo na vročo ploščo. Vanjo denemo vedno nekaj tekočine, maslobo ali česa podobnega. Zunaj mora biti jenska posoda vedno suha. Kašaste jedi moramo večkrat premešati. Vročo, posodo ohlajamo le počasi in vanjo tudi ne devamo mrzlih jedi. Jedem, ki jih kuhamo v njej, pridenemo le vročo vodo ali kako drugo tekočino. Vroče, polne posode ne smemo postaviti na mrzel kovinast ali moker podstavek, pompite posode pa ne smemo sušiti na toplem štedilniku.

JOPICA ZA HLADNE POLETNE DNEVE. NOSIMO JO K OZKEMU KRILU.

Prednosti posode iz jenskega stekla

V izložbah naših trgovin je zadnje čase vedno več različne posode iz jenskega stekla, ki jo izdeluje že tudi domača tovarna v Puli. Tovrstna posoda ima pred položeno in drugo posodo precej prednosti. Jedl v njej ne dobe neprijetnega okusa niti duha in uporabljamo jih lahko za kar koli, medtem ko n. pr. običajnega jušnega lonca ne moremo uporabiti za kuhanje čaja ali kompota.

Posoda iz jenskega stekla je odporna proti vročini in v njej lahko kuhamo, dušimo, pa tudi pečemo. Ima gladko površino in se zelo lepo in hitro čisti. Uporabljati pa ne smemo preostrih čistilnih sredstev, n. pr. žičastih gobic in grobega praška, ker kvarijo površino. Prednost take posode je tudi v tem, da je prozorna in lahko opazujemo živilo, ki ga kuhamo, dušimo ali pečemo, ne da bi ga odkrili. Tako

ohranimo tudi več vitaminov. Posoda, v kateri kuhamo, nam služi obenem tudi za serviranje. Kuhane jedi ni treba pretresti, ker je jensko steklo tudi za oko prijetno in lično. Razen tega si prihranimo pomivanje servirne posode.

Ista posoda nam služi tudi za mešanje, za solate, kompote, pudinge in podobno.

Da bo posoda, ki je razmerna draga, dalj časa uporabna, vam bodo pripomogla naslednja navodila:

Grelna plošča električnega kuharstva ali štedilnika ne sme biti večja kot je dno posode. Če je plošča navadnega štedilnika na drva razžarjena, položimo pod jensko posodo žično mrežico ali tanko ploščo iz azbesta. Ovalne in oglete posode ne postavljamo na okrogle grelne plošče, ker vročina ne ogreva enakomerno dna. Upo-

1+3=4 dobro odlično (5)

1+3=4 dobro odlično (5)

slabo odlično (5)

1+3=4 dobro odlično (5)

slabo odlično (5)

Mlada rast

M L A D A R A S T

JOŽE VARL

Papirnati in čokoladni vojaki

V trgovini tam nekje na deželi so imeli na policah lepe škatlice, v njih pa papirnate in čokoladne vojake. Vsako jutro je prodajalka postavila te vojake v izložbo. Spredaj je postavila

pirnati pa so bili pobarvani z vsemi mogočimi barvami. Vsak dan je gruča dečkov zarisavala madeže s svojimi noski na izložbena okna, ko je obduovala to lepo, pisano vojsko. Vojaki

skakali iz škatelj in se postavili na policah v pravilne bojne vrste drug proti drugemu. Spredaj sta se postavila poveljnika in poveljevala: »Jurij, naprej! Topovi streljajte! Tanki, napadajte!«

In tedaj se je po obeh sovražnikih vsula toča krogel. Papirnati vojaki so čokoladne obstreljevali s papirnati kroglicami, čokoladni pa njih s čokoladnimi bombami. To je bil boj, ko so brenčale kroglice sem ter tja! Včasih je kakšna zgrešila cilj in zletela v steklenico, ki so bile postavljene na sosednji polici. Tedaj je marsikatera steklenica zgrmela na tla in se z glasnim žvenketom razbila na sto kosov. Zjutraj pa se je prodajalka spet jezila na uboge in nedolžne miške. Mislila je, da so ji one vrgle steklenice na tla in raztresle čokoladne bombone.

Ob jutranji zori je boj prenehal. Čokoladni in papirnati vojaki so skočili vsak v svojo škatljo. Kakor da se ni nič zgodilo, so čakali prodajalko, da jih je postavila spet nazaj v izložbo. Tako je bilo prav vsako noč do tistega dne, ko je prodajalka pozabila vojake v izložbi.

Komaj je zaklenila vrata za seboj, že so si vojaki skočili v lase. Spet so brenčale kroglice in čokoladni bomboni. Po izložbenem oknu je pokalo, kakor bi padala toča. Ko so pričeli čokoladni vojaki uporabljati čokoladne bombone napolnjene z likerjem, so bili papirnati vojaki brž vsi polti z likerjem in poleg tega še sladki. To je bilo dobro, da niso znali jesti in piti! Toda tudi papirnati vojaki so se znašli. V izložbi so našli pasje bombe in z njimi pričeli obmetavati čokoladne vojake. Joj, to je pokalo!

»Zdaj je pa tega dovolj!« se je tedaj oglasila mala celuloidna punčka, ki je sedela na polici v izložbi in gledala prepirljive vojake.

»Kaj morate res prav vsako noč rogoviliti in kaliti nočni mir?« se je hudovala. »V trgovini ne daste prav nikdar miru. Pa to se že nekako prenese, ampak da boste začeli tudi v izložbi rogoviliti, ne, to pa že presega vse meje. Spat pojdite ali pa se pojdite vojskovat na trato.«

(Konec prihodnjič)

Tončka Perčič

Ajda

Ajda se je razcvetela ter opojno zadržala in povabila je v svate vse prijatelje krljate.

Priletele so čebele in na belo mizo sele, rožne čaše so nagnile jih do dna so izpraznile — sladki medek v panj znosile.

Ves dan tam so svatovale, s sončcem so se igrale, z vetrčkom pa zaplesale — in med cvetjem se lovile, vse so sodčke izpraznile, z medom shrambe napolnile, vse kozarčke natočile.

Niso nate pozabile!

Mamica povej

»Mamica, povej mi to: če je sončecu hudo, ko ves dan na nebu sveti in ne more se vrteti, tekati in se smežati in z nikomur se igrati, ves dan mora mirovati?«

»Sonček se na nebu smeje in z nasmehom zemljo greje. Rožicam odpira cvete, boža trato z njim odete. Zarki sem ter tja skakljajo in z metulji se igrajo, ko te boža so smehlja, s koderčki so ti igra — in v dnu reke se izgublja ter valove j' poljublja. Sinko mot ne ni hudo, sončecu je prav lepo!«

POSETNICA

Z. CERIN LAZE

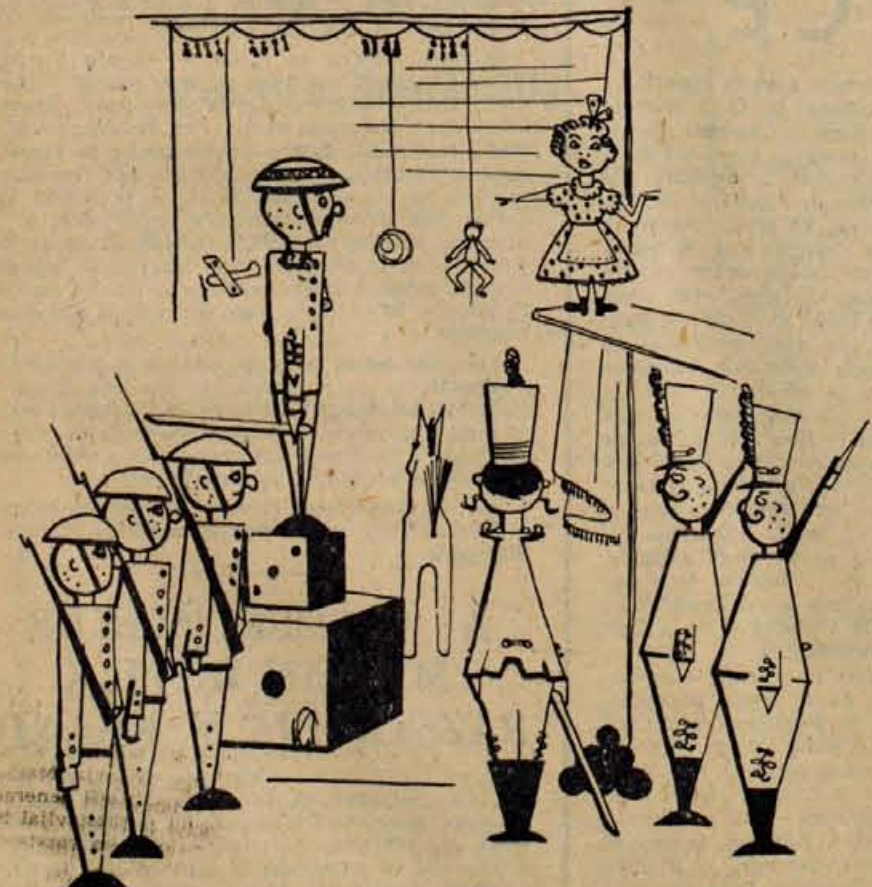
Pionirji, kaj je ta mož po poklicu?

Bil sem na Valovinah

Se vsako leto sem preživel lepo počitnice. Tudi letos mi je bila sreča naklonjena. S starši sem preživel prav prijetne dneve na našem sinjem Jadranu in to blizu Pule, kjer je kranjska Počitniška zveza postavila šotore. Lepa dolinica skrita med samimi bori leži blizu znanega kopališča Stoja — kraj smo imenovali na Valovinah.

Ko smo dospeli zjutraj v Pulo, smo se z avtobusom odpeljali do tabora, kjer so nas lepo sprejeli. Vsaka družina je dobila svoj šotor. Razmestili smo se in že smo jo podričnili v vodo. V prijetnem zalivu smo se kopali vsak dan od jutra do večera. Blizu nas so taborili tudi člani društva Partizan iz Ljubljane, železničarji iz Maribora in neka skupina tovarišev iz Niša. Bilo nas je, ko listja in trave. Razumeli smo se vsi prav dobro. Hrana je bila odlična, saj je skrbel za naše želodce neumorni, skrbni oče prof. Tihomir. Proti koncu taborjenja smo si ogledali tudi ladjedelnico »Uljanik«. Res je to nekaj velikega in veličastnega, kjer naši delavci grade in popravljajo ladje. Sedaj je v gradnji mogočna ladja Zagorje. Ogledali smo si jo od vrha do dna — menda, bo to naša največja ladja. Videl sem tudi podmornico. Bil sem tudi v Areni, so to mogočne razvaline rimskega gospodarstva. Na trgu pred Areno stoji lep spomenik padlim borcem. Obiskali smo tudi zdravstveno kolonijo na otoku Stenjaku. Z motornim čolnom smo se peljali dobrih petinštirideset minut. Med potjo smo srečali lepo ladjo Jadranko, ki je plula proti Puli. Otok Stenjak je zelo lep in prijetno je tam živeti. Istega večera so nas ljubljanski taborniki povabili k tabornemu ognju. Lepo so peli, deklamirali in uganjali razne šale. Začel nisem mogel prisostvovati do konca, ker sva morala z Mihom na stražo. Pred odhodom domov smo tudi mi Kranjci priredili lep poslovnili večer pri tabornem ognju. Res sem letošnje počitnice prijetno preživel — in želim si, da bi tudi drugo leto odšel na Valovine.

Iko Laboda, dijak

poveljnika, za njim pa vojake. Nekateri vojaki so nosili na ramah puške, drugi so metali bombe ali streljali, tretji pa ležali pri mitraljezih. Zadaj so stali pripravljene na boj topničarji in tankisti.

Čokoladni vojaki so bili zaviti v srebrn, zlat, rdeč ali moder papir, pa

pa so stali mirno in negibno, ponosni vsak na svojo moč.

Zvečer jih je prodajalka vzela iz izložbe in položila nazaj v škatljo. Zaklenila je trgovino in odšla. Tedaj pa so papirnati in čokoladni vojaki nenadoma oživel. Z vsi močjo so se uprli na pokrove in jih dvignili. Urno so po-

gorenjske
bodice

Samovoljneži

△ Menda je bil prav datum 13. avgust kriv, da je prišlo do naslednjega konflikta. Jaz sem gledal njega, on pa mene... — Sent, pa recite, da nisem skrivnostnik! Kot rečeno — drug drugega sva gledala, le da me on ni videl, ker je bil popolnoma mrtev. O Matiček, boste rekli, pa menda ne gre za kakšno smrtno nesrečo. Tako je, uganili ste! Tako mrtev je bil, da bolj mrtev ni mogel biti, pravzaprav je bil spečen. Kdo? On, pripadnik iz rodu kebrov, ki sem ga ondan našel za pečenege v kruhu. Se toliko naj povem, da je bil kruh kupljen v Mestni pekarni na Golniški cesti v Kranju. Morda boste rekli, kako je vendar to mogoče, saj sem se že nekajkrat spotaknil ob podobne primere v kruhu. Vse je mogoče, pa tudi to, da naši peki še vedno ne presejejo moke, preden zamesijo kruh.

Takole mi je pojamral pred dnevi moj prijatelj: »Veš, moj sinko bi rad kupil lopar za namizni tenis. Denarja nima, pa je začel zbirati staro železo in staro gumo. Menda oboje kar dobro plačujejo pri Odpadu. Ko je zbral okrog 15 kg te navlake, je svoj »zaklad« odpeljal k Odpadu. Tamkaj ni prišel takoj na vrsto, ker je bil pred njim neki ključavničar, ki je pravkar oddajal svojo starino. Ko je ta opravil, je prišel na vrsto moj sin, medtem ko je za njim čakal še nekdo s tovrstnim avtomobilom. Takrat pa je skladiščnik dejal: »Ti, mali, ti imaš pa tri mesece časa, lahko čakaš. Sicer pa za to, tako ali tako ne boš nič dobil.« In na vrsto je prišel tovorni avtomobil. Malemu se je povsili nos in stresel je svojo kramo z vozička za voglom na dvorišču Odpada.»

V tem primeru gre za neznan dogodek, ki pa vseeno postavlja nekotne vprašanje. Zakaj Odpad postavlja ceno za star material, če pa je ta material po mnenju skladiščnika ničvreden? Zakaj »Odpad« propagira, naj otroci zbirajo star material, ko je vendar jasno, da otrok ne more pripeljati poln kamion odpadnega materiala? Zakaj naj bi imel otrok več časa kot odrasli? Včasih utegne to veljati, včasih pa čakata otroka oče in mati. Zakaj tudi ta vzvišena navada odraslih (ne samo pri Odpadu, temveč tudi v mesnici, pekarni in špeceriji itd.) otroke izrivati iz vrste?

Skladiščnik, ki je služboval pri Odpadu na Gorenji Savi v Kranju, dne 17. t. m. ob 11.30 uri naj si to po možnosti zapiše za uho. Pa tudi predpostavljaj naj bi si ne zatiskali ušes pred takšnimi pojavi.

△ Veste, lep čas je že minil od tistokrat, kar sem obiskal Prešernovo rojstno hišo v Vrbi. To sem storil preteklo nedeljo. Mimogrede sem se zapletel v razgovor z žensko, ki je menda oskrbnica Prešernove rojstne hiše, in ki prodaja obiskovalcem razne razglednice s Prešernom, z Markovo cervkvo in podobno. Dejala je, da ljudje zelo radi kupujejo te spomine, pa še to je pripomnila, da zelo, zelo pogosto povprašujejo po Prešernovih poezijah žepnega formata. Iz njenega pripovedovanja sem razbral, da bi v zadnjih letih gostje pokupili več tisoč izvodov teh poezij. Menda bi bilo o tem vredno razmisliti!

△ Pa boste morda rekli, da so loški mulci za samo škodo na svetu. Kje neki! Kar pomislite, kako lepo so prišli na pomoč Turističnemu društvu v Luki za 80-letnico obstoja. »Za gradom« so prav čedno polepsali klopiče, se pravi, od podnožij so potrgali skoraj vse deske. Pa tudi strešni lepenci na baraki na Starem gradu niso prizanesli.

△ Nekateri živinorejci so se haposed domislili, da ne bo napak, če bosed gojili tudi svete krave. Le-te se namreč pasejo po zelenicah pred stanovanjsko naselbino na Hujah (v Kranju). — Pravijo, da ni oblasti, ki bi mogla to preprečiti. Govori se celo, da bodo tudi ostale zelenice in parce v mestu oddali v najem živinorejcem, da bi na ta način vzgojili zadostno število »svetih« krav. Interesenti, javite se! Najemnino bodo odrajtale krave iz lastnega fonda.

△ V zadnjem času je slišati nič koliko graje čez poslovanje prodajalne »Zelenjava« pri kokrškem mostu na Jezerski cesti v Kranju. Nikar grajati močička, ki si na moč prizadeva hitro in kulturno postreči kupce. Tudi negodovanje, če se ubogi mož kdaj pri obračunavanju ušteje v svojo škodo, ni na mestu. Vsekakor pa zasluži več graje trgovsko podjetje »Zelenjava«, pod čigar pristojnost spada tudi ta poslovalnica. Le-ta je pogosto zaprta v jutranjih in celo v zgodnjih dopoldanskih urah. Cemu? Zato, ker mora prodajalec sam nabavljati blago. Čudno, da matičnemu podjetju še ni prišlo na misel, da se morajo manjkače zaloge blaga dopolnjevati pravočasno, se pravi v popoldanskih ali pa v zgodnjih jutranjih urah, še preden obiščejo kupci prodajalno.

Vas pozdravlja Vaš

Bodičar!

Niso to Prežihovi »Samorastniki«, še v daljnem sorodstvu niso z njimi. Prežihovi ljudje so namreč le sami zrasli v svojih odročnih krajih, a zrasli so, čeprav tršati, vendarle zravnani in k soncu obrnjeni. Samovoljniki pa so sorta, ki je v žlahti s samoglavneži, samoljubneži, samopašneži in podobnimi samogoltniži, torej neprikupnimi, če ne že škodljivimi elementi. Zato jim odkazuje svoje mesto tudi naš kazenski zakonik v 297. členu, ki jim preti za njih početje proti javnemu redu, z denarno kaznijo ali celo z zapornim do šestih mesecev.

Tam, kjer gre za posestne, sosedske, stanovanjske in podobne medsebojne odnose in trenja, je samovoljnost največkrat pokaže. Naša sodišča nam lahko potrdijo, da se je ta plevel na njihov družbenega življenja precej razbohotil ter ga bo morala pomagati poruhati sodiščem še vsa poštena družba. Najhuje pa se je razpasel, kjer so zadrege in trenja med državljani največja in mislim, da ne bo težko uganiti, kje je to. Pri stanovanjih.

V sodnih spisih so nagradeni vsi soki kupi tega plevela. Malokdaj se pa zgodi, da bi kdo odprl te spise pred vso našo družbo in ji pokazal ta plevel, da ga dobro spozna in se varuje pred njim.

Samo dva primera naj vam opišem iz teh spisov, opišem verno, kakor sta se res v zadnjih mesecih zgodila.

Prvi: Doštudirala je za medicinsko sestro. Dobila bi službo v mestni bolnišnici, — le stanovanja ni še zanjo. Pri svoji znanji, ki srečnica lahko deli skromno sobo z drugo srečnico, izve za dve upokojenki — samici, ki iščeta postrežnico in ji nudita vsaj začasno tudi »poselsko« sobico. Ponudi se jima in ti dve jo res sprejmeta ob pogoju, da jima po opravljeni službi pospravi in počisti.

Ona bi se sicer rada tudi naselila v pravo stanovanje, pa ga ne najde. Povsod je vse oddano, oddano menda že za vse bodoče rodove. Tovarišice v službi ji svetujejo, naj ponudi nagrado, naj plača najemnino za leto dni vnaprej, pa bo šlo. Toda, kje naj vzame sredstva, če jih sama nima. Ne more razumeti, kod zagrabijo oni, ki baje vendarle storijo tako.

Stari samici sta z njo vedno manj zadovoljni. Vedno bolj sta namreč prepričani, da potrebujeta postrežbo dan in noč, in zato začneta misliti na pomočnico. Ze takrat, ko sta sprejeli pod streho njo, sta bili previdni, in sta zapisali v dogovor, da jo sprej-

lastno opremo. Izkoristila je začasno odsotnost samic in vtihotapila v sobo nočno omarico in visoko omaro.

Samici ji lepega dne res slovesno sporočita, da sta dobili drugo, stalno »moč« ter da ji zaradi tega odpovedujeta »poselsko« razmerje in z njim vred sobico. Hudo sta pa pri tem presenečeni, ko najdeta v sobici razen nje

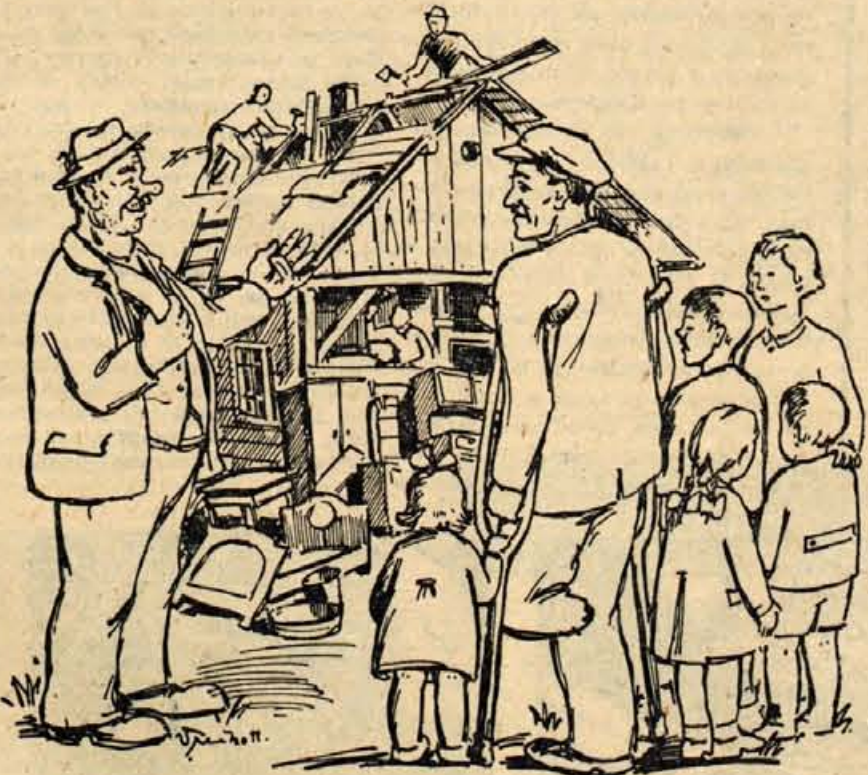
če bi ne bilo takega prerivanja med ljudmi za prebivališča. Naslednji, drugi primer bi se pa ne smel zgoditi, pa če bi bila stiska še taka!

Invalid iz osvobodilne vojne s petimi otroki, pa še vdovec povrhu, stane v bajti. Lastnik bajte je kmet, ki ne zahteva najemnine v gotovini, zahteva jo pa od invalida in otrok v

tudi njeno opremo. V svetem pričakovanju, da je pravica samo na njuni strani, zahtevata od »postrežnice«, da se takoj pobere z vso svojo kramo, kamor vé in zna. Niti odpovedati ji ni treba, tako sta se informirali pri nekem pravniku, saj je šlo le za poselsko razmerje. Vsiljenka, kakor sta ji rekli, pa je vztrajala pri svojem, da brez odpovedi ne bo šlo, kajti ona ni bila noben »posel«, najemnino je pa poravnala s tem, da jima je skrbela za snago in red. Ni se torej dala pregnati.

Služaj pa je hotel, da je vsiljenka medtem zbolela. Morala je v bolnišnico.

meta le do preklica v »poselsko« sobo. Ona je v zagati. Svojo stisko po toži tovarišici in ta ji da dober svet. Postavi naj skrivaj v sobico vsaj nekaj opreme, ki jo ima še doma, pa bo veljalo, da je vzela v najem sobo z

Zdaj sta ji pa samici vrnilo milo za drago. Postavili sta njeno »kramo« pred vrata v vežo, iz obzirnosti pa sta to tudi sporočili vsiljenki. V sobo, ki sta jo tako očistili njene navzočnosti, sta pa sprejeli pomočnico za postrežbo podnevi in ponoči.

Na bolniški postelji je izgnanka z muko napisala prijavo proti samicama. Več tako ni mogla. Kajti oni dve sta že sami opravili, kar bi smela opraviti le sodna oblast, če bi spoznala, da ji res tudi »poselska« soba v mestu več ne pripada. Vendarle se je našla usmiljena duša, ki se je v svoji sobici stisnila še za navzočnost »vsiljenke«. Le kramo je morala spet poslati nazaj na dom.

Sodišče je obe samici poučilo, da je bila njuna samovoljnost še vse huje od samovolje vsiljenke in zato tudi kazniva ter jima je naložila zaradi prevzgoje vsaki po tri tisočake denarne kazni.

Ta primer bi se morda ne pripetil,

V STRAŽIŠČU BODO DOBILI BETONSKO IGRISČE ZA MALI ROKOMET

Letos bo športno društvo »Mladost« iz Stražišča sodelovalo z žensko in moško ekipo v tekmovanju za prvenstvo Slovenije v malem rokometu. Rokometaši se bodo za ta tekmovanja dobro pripravili, poleg tega pa jim bo društvo zgradilo na južni strani nogometnega igrišča novo betonsko igrišče za mali rokomet.

PRVENSTVO PIONIRJEV V KAMNIKU

Pretekli teden je bilo v Kamniku prvenstvo Slovenije za pionirje v skokih. Kakor so Kranjčani na začetku sezone obljubili, da bodo letos začeli z resnim delom z mladino, so to tudi pokazali na tem prvenstvu, kjer so imeli njihovi pionirji precej uspeha. Tekmovanje je dobro organiziral pavalni klub »Kamnik«.

Rezultati: pionirji: 1. Brezovar (Lj.) 42,07, 2. Čuk (Tr.) 39,27, 3. Koprivšek (Il.) 38,82.

pionirke: 1. Jerman (Tr.) 38,92, 2. Dolinar (Il.) 37,10, 3. Stok (Tr.) 33,42.

PRED ZADNJIM SREČANJEM VODI »KAMNIK«

V ponedeljek je bilo na plavalšču »Kamnika« v Kamniku pavalno srečanje gorenjske cone slovenske pavalne lige. Gosti iz Kranja so na tekmovanje prišli z zamudo, tako da so domačini ob njihovem prihodu že odplavali disciplino 400 m prosto za ženske in moške. Poleg tega ekipa Triglava II še ni nastopila kompletna in so domačini visoko zmagali. Po tem srečanju vodi v gorenjski coni ekipa »Kamnika«.

V prijateljski waterpolo tekmi pa sta se po pavalnem sporu srečali prvi moštvi Triglava in »Kamnika«. Zmagal je visoko Triglav s 14:2.

SPORTNE PRIREDITVE GORENJSKIH TABORNIKOV NA POLOTOKU VERUDICA PRI PULI

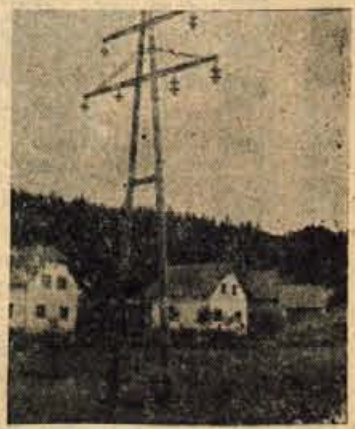
Tretja skupina 200 otrok padlih borcev z Gorenjske, ki se je 14 dni mudila na taborjenju na polotoku Verudica pri Puli, je v zadnjih dneh imela vrsto športnih tekmovalij in prireditiv.

Tako je pred dnevi možno mladincev iz Kranja premagalo tovariše iz Murske Sobote v prijateljski nogometni tekmi z 2:0. Izvedli so tudi strelsko tekmovanje, katerega se je udeležilo 70 tekmovalcev — tabornikov in 11 članov vodstva tabora. Tekmovali so z zračno puško od 50 možnih krogov. Pri mladincih je zaslužno osvojili 1. mesto Vladimir Boben z 38 krogov, pri mladinkah Almira Kikelj 21 krogov, pri vodstvu tabora pa Zvonke Azman 43 krogov.

—an.

KAMEN spotike

Prebivalci te nove naselbine v Naklem, ob glavni cesti Ljubljana—Bled, si morajo zvečer še vedno svetiti s petrolejkami, njihovi radio aparati pa molčijo še zapечатeni. Naselje namreč še

nima elektrike, čeprav teče mlino, kot kaže fotografija, vod visoke napetosti. Za elektrifikacijo bi bil sveda potreben denar, voda prebivalci naselja sami radi pomagali. O razpravljalih še tudi na z livec, vendar pravijo, dobili pravega odgovora.

Jf.

VIGENCI 65

V njuni ljubezni je bilo pravzaprav nekaj čudnega. Čeprav sta bila dan za dnem skupaj, je Dominik skoro nikoli ni ljubkaval, nikoli več tako kot tisti večer, ko se je vrnil iz Gradca. Govoril je z njo o svojih poslih, mimogrede jo je razmišljeno pogladil po roki, sicer pa se ji ni preveč približal. Ano je žejalo po toplini. Še več. Želela si je vroče strasti in včasih je mislila, da ga morebiti zdrži misel na Polono. Pazila je na njegove korake, toda nikoli več ni šel v Kamno gorico. To jo je potolažilo. Čez čas se ji je zdelo nesmiselno misliti na Polono. Končno — kako bi se mogla dekla, pa čeprav mlada in čedna, primerjati z njo, z Gašperinovo Ano? Tudi si je rekla, da je Dominik čez glavo zakopan v delo in skrbi. Ko se bo tega rešil, bo utegnil več misliti nanjo. Predpustom, ko bo nehala žalovati po očetu, bi se lahko poročila. Kadar je mislila na to, ji je srce nemirno razbijalo, postajala je vsa nestrpna. Še malo ji ni bilo mar, da so si ženske v trgu že začele šepetati, da bodo pri Gašperinu dobili novega gospodarja.

Tako je bilo vse do srede poletja, ko se je vrnil Aleš. Pisal je, da pride in Ana mu je poslala naproti hlapca Jožo z vozom. Pripeljala sta se sredi dopoldneva in prvo, kar je Ana opazila, ko ju je zagledala, je bila študentova velika skrinja. To staro skrinjo, okrašeno s srci in rožami, so mu dali, ko je prvič odhajal v mesto in čez počitnice je vedno ostala pri gospodinji. Bila je težka in nerodna, Ana si ni mogla misliti, kaj je fant pičilo, da jo je privlekel domov. Morebiti se je namenil menjati stanovanje? Da, tako bo. — Več ni utegnila premisliti, ker je stekla na dvorišče, da bi ga pozdravila.

Ko je prišla ven, je ravno skočil z voza. Odkar ga ni videla, se je še potegnil — zdaj jo je preraščal za dobro glavo. Oblečen je bil čedno, mestno, mlado lice je pravkar zorelo v moško oglatost, na bradi mu je poganjal prvi puh. Stisnil ji je roko in jo pozdravil. Zdel se ji je zadržan in zamišljen. To je gotovo od vožnje. Potem je rekel Joži, da bosta vzela skrinjo z voza. Bila je težka, polna knjig in obleke, poprijela sta jo vsak na svojem koncu, Ana je pomagala na sredi, pa je še niso mogli spraviti z nerodnega voza.

»Strica bom poklicala,« je menila Ana in stekla v vigenc. Vrnila se je z njim in skupaj so spravili skrinjo na tla, nato pa so jo odnesli v sobico zgoraj, kjer je Aleš navadno prebil počitnice.

»Kako da si pripeljal skrinjo domov?« je vprašala Ana, ko so sedeli v hiši. »Ali si hočeš poiskati drugo gospodinjo?«

»Ne,« je odgovoril fant, »ne grem več v šole. Doma bom ostal.«

»Aaa? Ali si padel?«

»Nisem. Toda premislil sem si. Tudi stric Filip mi je pisal, naj raje ostanem doma in se držim svojega.«

Stric Miklavž je vstal in poln notranjega zanosa kar zaplaval proti Alešu. Lopnil ga je po ramih in vzklisknil:

»Da te je le pamet srečala! Doma ostani in kovačije se loti!«

»Saj se je tudi bom,« je zatrdil Aleš.

Ana je bila začudena, za trenutek se ji je zdelo, da ne razume niti besede od vsega, kar moška govori. Potem se je osvestila in začudila, kakor da se je v njej nekaj prelomilo na dvoje. Zadnje mesece niti mislila ni več na to, da bi se Aleš vrnil in hotel ostati za zmeraj doma, še manj pa, da bi se lotil kovačije. Kakor blisk jo je prešinila misel: — Kako bo z Dominikom, ki dela v obeh vigencih? Pogodbo ima, saj ga Aleš ne bo mogel izriniti! Razumela je, da ni mogoče Dominiku niti ob novem letu odpovedati pogodbe, ker bi potem vse njegovo prizadevanje propadlo, z njim vred pa njeno upanje, da se bosta poročila. Misli so ji prehitevale druga drugo in naposed sama ni več vedela, kaj naj reče ali stori, čutila je samo, da ji ni prav, ker se je brač vrnil domov, in ugotovila, da si je že nekaj časa dom lastila čisto zase, ne da bi pri tem še mislila na brata. Zato je rekla bolj rezko, kot je hotela:

Vesele in žalostne s potovanja v Italijo

Takole potovanje je postalo dandanes že kar vsakdanje, saj te celo »Putnik« zapelje tja do Neaplja. S tem pa je tudi navadno opisanje potovanja postalo dolgočasno — zato danes le vesele in žalostne, ki lahko dolete potnika po Italiji — za zadnjo stran.

Na potovanju skupine, v kateri se potniki ne poznajo, so najbolj zanimivi prvi tipljali DOMA. Dan pred potovanjem sem prisluškoval napotkom prijazne »Putnikove« uradnice neki sopotnici: »Cim prej pridite, boljši sedež boste dobili«. To sem si dobro zapomnil in prihodnje jutro sem že ob treh zjutraj občudoval nočno Ljubljano. Bil sem prvi. Počasi so se nabirali drugi za drugim, nekdo je celo delil številke kot pri zdravniku. Ko pa je avtobus zavil pred poslovalnico, ni nihče več gledal nanje — prvi sem bil zadnji, k sreči pa se ni nihče spomnil na sedež poleg šoferja — ostal je prazen, pa se je spolnilo: prvi bodo zadnji in zadnji bodo prvi. Vso pot sem imel prekrasen razgled.

Seveda, MEJA, ta je bila vzrok tišine, pogovor se nikakor ni sprostil. Vsakdo je bil zatopljen v svoje »špekulativne« misli, da bi v Italiji ne ostal brez denarja. Skrite cigarete, dolarji, dinarji so kot mora pritiskali na streho, čeprav je bilo šele 5 zjutraj. Nekateri sopotniki so se nervozno presedale in ogledovale ter vneto trdile, da se ne splača »RISKIRATI«. Domači pregled smo srečno prestali, vstopil je karabinjer: »Cigarette?«, in že je posegel po kovčku postarnega tovariša. »Ne, ne samo BRODO«. Tedaj pa vsi v smeh (seveda, tisti ki so poznali italijansko), najbolj pa se je režal karabinjer in na vneta zatrjevanja, da nimamo ničesar preveč, je zapustil avtobus. Šele pozneje so mi razložili. Tovariš je namreč hotel reči »Brot«, pa se mu je v nervozi kruh spremenil v »brodo« — po italijansko: juho.

V TRSTU je vse obsedla menjalniška mrzlica. Takoj smo vsi postali specialisti za devize. Na kolodvoru menjajo 85, v banki 90, v neki mlekarni celo 95 — vse je drlo v mlekarno in kmalu je bila polna Slovencev; tudi lastnik je bil Slovenec in je potreboval dinarje za nakup mleka v Sloveniji. »Cambiate dinari«, je bil prvi stavek, ki sem se ga naučil v Italiji. Zelo pa me je čudilo, odkod so se pojavili celo 5000 dinarski bankovci in celo zlate ure nekaterim niso bile predra-

ge. Lahko smo bili ponosni, da reprezentiramo standard slovenskega obrtništva. (Jaz sem bil kot edini študent častna izjema, ker pa sem denar za izlet zaslužil s počitniškim delom in packanjem papirja, so me klicali za Benjamina.)

V FLORENCI sta nam gotovo dva »božjepotnika« v večno mesto, ki smo ju odkrili med nami, (namreč neka redovnica in župnik), izprosila lepo vreme: čez vse Apenine je neprtrgoma deževalo. Bila pa sta tudi jezikovna fenomena: latinščino sta malo narobe obračala, pa sta bila povsod v pomoč pri dolgotrajnem barantanju.

»Videz in resnica« bi lahko imenoval dogodek v POMPEJIH. Posebno atrakcijo predstavljajo med rimskimi razvalinami javne hiše, ki privabljajo številne obiskovalce. Čeprav so bile to hiše žensk, še danes ko so brez njih (v hišah so ostale le zanimive freske iz njihovega življenja), puste va-

NEAPELJ je znan po svoji revščini. Štirinajstletni fantje se potikajo kot gangsterji po cestah s cigareto v ustih. Vsi znajo angleško. »Kdo si?« »Daj mi pet lir za cigareto«, je prvi pozdrav. Potem pa kmalu zaide pogovor v bolj kalne vode: »Do you stay here at night?« »Do you like girls? I'll bring you some!« (Ostaneš tu čez noč? Imas rad dekleta? Privedel ti jo bom!) Mogoče takole ponuja svojo sestro...

V Neaplju — deželi pomaranč — smo se jih hoteli tudi pošteno najesti in naše sopotnice so kar tekmovali, kje bo katera staknila cenejše. Vse so planile v neko trgovino. 50 lir kila! Kmalu je bila trgovina prazna. Iz Neaplja pa se je vlekla za nami sled pomaranč. Iz njih ne bi mogel iztisniti niti kaplje soka.

Se ena zanimivost Neaplja: njihov delovni čas od 9. do 12. in od 16. do 21. ure.

RIM nas je prevzel. Angelski grad, Forum, Vatikanski muzej, Kolosej, Katakombe, vse smo si ogledali, nekateri petičnejši so celo pokukali v nočno življenje. Mimogrede so ženi režiserja Mahničiča v cerkvi Sv. Pavla ukradli denarnico. Najbolj zanimiv pa je bil lov za posnetki po kupoli cerkve Sv. Petra. Aparat smo prethotapili v pristnem gorenjskem cekarju, potem pa so nekateri »stražili« paznike, jaz pa sem fotografiral.

Povsod po Rimu sem naletel na mlade, lepo oblečene postopajoče moške, ki nikakor niso kazali videza turista, pa sem vprašal enega pri Fontana di Trevi:

»Kaj delate?« — »Nič!«

»Od česa živite?« — Pokaže policijsko legitimacijo.

»Zakaj sedite tu?« — »Da pazim na turiste.«

»Zakaj?« — »Da jih ne bi okradli.«

Kar vesel sem bil, meni niso mogli ničesar ukrasti. Od 3000 din in 1000 lir nisem imel niti centa več.

O BENETKAH lahko povem samo to, da so zelo lepe, drage, smrdljive, da je malo manjkalo, pa bi nehote postal emigrant. Sedel sem na počasen »beneški tramvaj« in se vozil od Trga Sv. Marka do postaje celih 45 minut in bi skoraj zamudil vlak. To me je tako pretreslo, da sem v Trstu moral spiti obvezno Coca-colo (slabšo od cocte). Komaj sem si opomogel od prestatih skrbi, smo bili že v Ljubljani z vso pritljajo: meter dolgimi punčkami, odejami, urami in drugo kramo (jaz pa s polnim žepom vstopnic iz raznih zbirk in muzejev ter prazno denarnico — še en mesec sem potem moral delati za »puče«). Vendar mi ni bilo žal lepega izleta.

JANKO KREK

PRISTANIŠČE V NEAPLJU

nje samo moške — po nekdanji navadi. Pravijo, da zaradi morale. To brezobzirno mučenje ženske radovednosti bi res morali odpraviti. No, trgovci so poskrbeli, da najbolj radovedne ne odidejo praznih rok iz Pompejev. »Pod roko« lahko kupijo album izbrane, popravljene pompejske pornografije. Trgovina pa se razvija takole: mlade fante (to sem bil seveda tudi jaz) in radovedne ženske, muhe na med pompejskih prodajalcev, si takle postopaj najprej pogleda, če ga vprašaš za vodo, te popelje malo vstran in od daleč pokaže album, toliko, da vidiš kaj sploh je. Če se zanimaš zanj, te popelje še bolj vstran, začne se dolgotrajno barantanje, ki se konča z mastnim dobičkom prodajalca (skrivnost navija ceno), kupec pa lahko znanec pokaže zanimivosti pompejskih fresk. Jaz jih na žalost nisem mogel razveseliti, ker sem imel premalo lir in cigaret.)

TOM IŠČE ZAKLAD

PRIPREDIL: IVAN ABRAM

RISE: MILAN BATISTA

13.

Vstopila sta dva možakarja. Prvi je bil stari, gluh, enooki Španec, drugi pa razcapan razkuštravec. Dečka sta onemela — bil je Joe, ki so ga pred časom obsodili in se je zdaj potikal okoli. Dečka je zazeblo pri sru in tako sta se potuhnila, da se bilo silšati le njuno dihanje. — Možakarja sta potegnila iz žepa nekaj hrane in južinala. Nato ju je premagal španec in zasmrčala sta. — Dečka sta se oddahnila. Tom je zašepetal: »Zdaj imava priliko, pojdi, Huck!«

14.

Huck se je obotavljal: »Jaz že ne morem, umrem, če se zbudim!« Tom je priganjal, Huck ga je zadrževal. Nazadnje je Tom vstal in se prav rahlo prestopil. Toda že pri prvem koraku so trhla tla tako zaškripala, da se je od strahu susedel. Potem ni več poizkušal. Dečka sta ležala tam in štela minute, ki so se jima zdela cela večnost. Končno sta z veseljem ugotovila, da se sonce vendarle nagiba k zatonu.

15.

Vtem sta se možakarja zbudila. Joe je sedel in strmel okoli sebe. Nato je butnil svojega pajdaša in mu velel: »Čas je, da odrineva!« in nato še pristavil: »Kaj bova storila z najinim plenom, ki sva ga pustila tu?« »Mislim, da bi ga pustila tu, kakor vedno. Nima smisla, da ga vlačiva drugam. Šest sto pideset srebrnjakov je že lep tovor.« — »Dobra misel.« Je dejal Španec in začel z nožem kopati v kofu sobe. Toda njegov nož je ob nekaj zadel.

16.

»Kaj je?« ga je vprašal Joe. — »Napoli strohnela deska, ne, mislim, da je skrinja! Sem pojdil in pomagaj, bova videla kaj je!« Med kopianjem je napravil luknjo v skrinjo. Joe je vtaknil roko vanjo in jo spet potegnil iz nje: »Hej, bratec, denar!« — Možakarja sta ogledovala polno pest kovancev. Zlatniki so bili. Dečka nad njima sta bila prav tako vzemirjena ali pa morda še bolj kot roparja in prav tako navdušena. Španec je rekel: »Tam je star zarjavel kramp, prej sem ga videl. Brž bova opravila...«